

Evropska
komisija

PANORAMA

POLETJE 2017 / št. 61

**Kohezijska politika
se ozira v prihodnost**

POSEBNA IZDAJA

*Regionalna in
urbana politika*

PANORAMA

UVODNIK	03	Prof. Dominique Foray , predsednik oddelka za ekonomijo in upravljanje inovacijske dejavnosti, École Polytechnique Fédérale de Lausanne (CH)	28
Jüri Ratas , predsednik vlade Republike Estonije	04	Emma Marcegaglia , predsednica združenja BusinessEurope	29
ZBLIŽEVANJE PONOVRNO NA PRAVI POTI	06	Kevin Morgan , profesor upravljanja in razvoja ter dekan za sodelovanje na Univerzi v Cardiffu (UK)	30
Brigitte Zypries , zvezna ministrica za gospodarske zadeve in energijo (DE)	08	DR. Neil Bradford , predsednik oddelka za politične vede Visoka šola v Huronu, univerza Western University (CA)	31
Harris Georgiades , minister za finance (CY)	09	Mario Monti , predsednik skupine na visoki ravni o lastnih virih	32
Günther Oettinger , evropski komisar za proračun in človeške vire	10	PODATKOVNA TOČKA 3: KAZALNIKI ZA SKLADE ESI	34
Paul Magnette , ministrski predsednik Valonije (BE)	12	Eleni Marianou , generalna sekretarka CPMR	36
Stavros Arnautakis , guverner regije Kreta (EL)	13	Robin Huguenot-Noël , in Alison Hunter , Evropski politični center	37
Lena Micko , predsednica Švedske zveze lokalnih organov in regij (SE)	14	Daniël Termont , župan Genta in predsednik združenja EURO CITIES	38
František Lukl , predsednik Unije mest in občin Češke republike (CZ)	15	Leo Williams , direktor Evropske mreže za boj proti revščini	39
REGIONALNI KAZALNIKI POMLADNE RAZISKAVE EUROBAROMETER	16	Karl-Heinz Lambertz , predsednik Združenja evropskih obmejnih regij	40
Mari Kiviniemi , namestnica generalnega sekretarja OECD	18	Michiel Rijsberman , poročevalec Skupščine evropskih regij za kohezijsko politiko po letu 2020	42
Andrzej Porawski , izvršni direktor Združenja poljskih mest (PL)	20	Karen Coleman , komentatorica/novinarka/moderatorica	43
Iskra Mihajlova , predsednica Odbora za regionalni razvoj pri Evropskem parlamentu	21	EVROPSKI TEDEN REGIJ IN MEST 2017	44
Kalev Härk , župan Valge (EE), in Vents Armands Krauklis , župan Valke (LV)	22	INTERREG VOLUNTEER YOUTH	46
Xavier Valderrama , koordinator evropskih projektov za urbani razvoj, mestni svet mesta Santa Coloma de Gramenet (ES)	23	ŠTUDENTI NA MALTI, KI SE UKVARJAJO S PROJEKTI INTERREG ..	48
Michael Storper , profesor ekonomske geografije na Londonski šoli za ekonomijo (UK)	24	KRATKE NOVICE	50
PAMETNA SPECIALIZACIJA DOPOLNJUJE INOVACIJE	26	PROGRAM	51

Spoštovani bralec,

Forum o koheziji, ki je potekal 26. in 27. junija v Bruslju, je pomemben mejnik v razpravi o kohezijski politiki po letu 2020 (#EU7CF).

V tej posebni izdaji *Panorame* dajemo besedo predstavnikom institucij EU, nacionalnim vladam, regionalnim organom ter različnim združenjem in univerzam. Radi bi izrazili svojo hvaležnost za njihove prispevke. Če želite, nam lahko pošljete tudi svoje misli (največ 300 besed), ki bodo objavljene v rubriki „Z vašimi besedami“ prihodnje izdaje revije.

V tem izvodu so večkrat omenjene strategije za pametno specializacijo in številni ljudje poudarjajo njihov pomen in si želijo videti nadaljnji razvoj koncepta. Tej temi se bomo ponovno

podrobneje posvetili v septembrski izdaji, ki bo objavljena tik pred Evropskim tednom regij in mest. Zanimajo nas tudi vaša mnenja o tej temi: vaše izkušnje, rezultati, obeti, dvomi in predlogi.

Prosimo, da svoje odgovore pošljete na naslov: regio-panorama@ec.europa.eu – **in poveste svoje mnenje!**

Veselo branje.

AGNÈS MONFRET

Vodja Enote za komuniciranje, Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko, Evropska komisija

UVODNIK

Zdaj je odločilen trenutek zgodovine naše celine. Zadnja leta se je morala Evropa spopadati s številnimi oblikami krize – gospodarsko, finančno in politično.

Vseeno pa verjamem, da bodo prihodnji zgodovinarji govorili, da so bile te krize katalizator, ki je Evropo in Evropejce spodbudil, da so si zastavili naslednja odločilna vprašanja: Kakšna naj bo Evropa prihodnosti? Kaj bi morala delati? In kako?

Največja napaka, ki jo lahko storimo, je, da Evropo in njene dosežke jemljemo za samoumevne. Menim, da je kohezijska politika cement, ki povezuje naše skupne vrednote in cilje, kamen, na katerem sloni vse, kar smo gradili in kar nam zavidava svet. Zaradi tega je ta izdaja *Panorama* namenjena obdobju po letu 2020 in torej kohezijski politiki prihodnosti.

V tej izdaji boste našli mnenja številnih ljudi iz različnih okolij, vključno z mojim kolegom Güntherjem Oettingerjem, komisarjem, ki je zadolžen za proračun EU. *Panorama* na nek način sproža obsežno razpravo o prihodnosti naše kohezijske politike.

Na forumu o koheziji, ki je potekal 26. in 27. junija, smo lahko razpravljali tudi o prihodnosti te politike, z izmenjavo zamisli o tem, kakšno obliko bi morala imeti prihodnja kohezijska politika, seveda pa smo glede česa izrazili tudi nestrinjanja. Naš cilj in dogovor je doseči kohezijsko politiko, ki skrbi za vse, je

enostavna, hitra, stroškovno učinkovita, prožnejša in sposobna spodbuditi več reform v državah članicah. To nameravamo storiti z večjim številom pobud in manjšo osredotočenostjo na sankcije.

Pri razmišljanju o naslednjem desetletju moramo upoštevati najdragocenejšo stvar: naša dolžnost do vseh Evropejcev je, da se čim bolj približamo njihovim potrebam. Poleg tega moramo poskrbeti, da bodo lahko vsi, ne glede na to, kje živijo, lahko konkretno izkoristili prednosti, povezane z Unijo, in imeli dostop do enakih možnosti.

Kohezijska politika je Evropa v najboljšem pogledu, Evropa, ki ji ni vseeno, Evropa, ki gradi boljšo prihodnost za svoje otroke. ■

CORINA CREȚU

Evropska komisarka za regionalno politiko

Skupne priložnosti doma in v tujini

Glede na to, da se Estonija pripravlja, da bo pozneje v letošnjem letu prevzela predsedovanje Evropski uniji Jüri Ratas, predsednik vlade Republike Estonije, pojasnjuje pomembnost kohezijske politike za svojo državo in njene državljane ter kako lahko v prihodnosti koristi celotni Evropi.

Kako pomembni so bili za estonske državljane kohezijski skladi EU od pristopa Estonije k EU?

Kohezijska politika EU je izredno prispevala h gospodarskemu razvoju in konkurenčnosti Estonije. Skupaj z nacionalnim financiranjem je kohezijska politika omogočila pomembne strukturne spremembe, ki bi jih bilo drugače zelo težko ali pa celo nemogoče izvesti. Po naših izkušnjah kohezijska politika v kombinaciji z razumno gospodarsko politiko vodi v zблиževanje, ki je glavni cilj te politike.

Obstajajo tudi številni zelo praktični rezultati kohezijskih skladov, ki jih Estonci občutijo vsak dan. Na primer, naši državljani imajo po vsej Estoniji boljši dostop do čiste pitne vode, boljše ceste in storitve železniškega prometa ter boljši dostop do storitev hitrega širokopasovnega omrežja. S pomočjo financiranja EU zdaj 99% javnega sektorja posluje brez papirja, kar je Estoncem omogočilo, da večino vsakdanjih zadev z državo rešujejo prek spleta. Skladi kohezijske politike so spodbudili rast na področjih izvoza in

inovacij, saj se je število izvoznih podjetij povečalo, podjetja pa več pozornosti namenjajo inovacijam in razvoju izdelkov. Številne šole, univerze in bolnišnice so bile posodobljene. Kohezijski skladi so tudi pomagali najti delo približno 95 tisoč ljudem. Zato Estonci čutijo koristi, ki so jih skladi kohezijske politike zelo približali in ki pomagajo ustvarjati ter ohranjati delovna mesta, povečevati produktivnost in podpirati zблиževanje Estonije.

Kako je Estoniji od pristopa k EU koristilo sodelovanje z drugimi državami članicami in regijami EU? Ali obstajajo primeri spoznanj, ki jih Estonija uporablja?

Sodelovanje z drugimi državami članicami je bistveno, da smo sposobni premagovati izzive, ki segajo preko meja in vključujejo več držav. Dober primer je povezan s programi Evropskega teritorialnega sodelovanja. Ti programi so pomembni za regije in organizacije, ko se te srečujejo bodisi s specifičnimi regionalnimi čezmejnimi izzivi, kot je zaščita Baltskega morja, ali z iskanjem rešitev za skupne probleme z različnih področij

v evropskem merilu, na primer glede energetske učinkovitosti.

Brezhibne fizične in digitalne povezave omogočajo državam članicam, da lahko v popolnosti uživajo v gospodarskih prednostih enotnega trga in povečujejo konkurenčnost Unije. Pri razvoju čezmejnih digitalnih storitev, na primer med Estonijo in Finsko, imamo dobre izkušnje in oprijemljive rezultate in tu vidimo velike možnosti za celotno Evropo. Razvoj nove evropske železniške proge za velike hitrosti, Rail Baltic, je primer sodelovanja ne le z neposrednimi sosedi, ampak tudi z drugimi državami, na katere vpliva izgradnja tega manjkajočega dela osrednjega železniškega omrežja EU. Pri tem smo se naučili, da je bistveno doseči skupen dogovor o prednostih takih projektov za državljane in podjetja po državah.

V drugi polovici leta 2017 Estonija prvič po pristopu leta 2004 predseduje Svetu EU. Kako Estonija dojema to priložnost?

Estonija predseduje Svetu EU v odločilnem času za EU. Ni pomembno le eno-

REPUBLIC OF ESTONIA
GOVERNMENT

“Ni pomembno le enotno nastopanje EU, ampak tudi njeno enotno ravnanje, saj enotnost kaže njeno pravo delujočo vrednost.”

tno nastopanje EU, ampak tudi njeno enotno ravnanje, saj enotnost kaže njeno pravo delujočo vrednost. Med predsedstvom si nameravamo prizadevati, da bomo v prihodnosti močnejši, da bodo koristi EU sčasoma dosegle vsako državo, mesto, občino in družino. Vloga predsedstva je polna odgovornosti, saj je EU postala neločljiv del našega vsakdanjega življenja.

Kakšne izzive predstavlja predsedovanje za vašo državo in kako so ti vplivali na določitev prednostnih nalog predsedstva?

Glavni cilj Estonije med predsedstvom je poskrbeti, da bo EU ostala združena in odločna. EU temelji na štirih temeljnih svoboščinah in skupnem razumevanju miru in blaginje. s tem v mislih je cilj estonskega predsedstva obravnavati vprašanja, ki pomagajo graditi in spodbujati Evropo z odprtim in inovativnim gospodarstvom, jo ohranjati varno, spodbujati digitalno Evropo in prost pretok podatkov ter zagotoviti, da so dejavnosti EU vključujoče in trajnostne.

Kakšne prednostne naloge ima predsedstvo Estonije na področju kohezijske politike in kako boste nadaljevali?

Na področju kohezijske politike imamo dve prednostni nalogi. Prva je pospešiti razprave o prihodnosti kohezijske politike v Svetu. Veselimo se 7. kohezijskega poročila, predlogov Skupine na visoki ravni za spremljanje poenostavitve, ki jo vodi Siim Kallas, razmisleka o prihodnosti financ EU in drugih. Druga prednostna naloga je nadaljevanje dela na tako imenovani „uredbi omnibus“, katere cilj je poenostavitev politike. To je precej zapleten dokument, zagotovo pa se bomo po najboljših močeh potrudili, da ga dodatno razvijemo.

Kako se bodo po vašem mnenju po letu 2020 razvijale prednostne naloge kohezijske politike in mehanizmi za njeno uresničevanje? Kaj pričakujete od foruma o koheziji, ki bo konec junija potekal v Bruslju?

Glede na to, da je kohezijska politika edina politika EU, ki zagotavlja stabilnost in finančna sredstva za dolgoročne strukturne reforme, je to odločilno področje politike EU. Brez nje bi številne reforme in velik del gospodarskega napredka v državah članicah in regijah obstali. Ko razpravljamo o tem, kako poskrbeti, da bo kohezijska politika učinkovitejša, moramo razmišljati o njeni poenostavitvi in o tem, da poskrbimo, da bo bolj temeljila na rezultatih, pa tudi o njenem usklajevanju znotraj politike in z drugimi finančnimi instrumenti EU. Junjski forum o koheziji je popolna priložnost za razpravo o tem, kako poskrbeti, da bo kohezijska politika najbolj koristila Evropi, ■

“Obstajajo številni zelo praktični rezultati kohezijskih skladov, ki jih Estonci občutijo vsak dan.”

Regije EU se ponovno zблиžujejo

Ta članek opisuje, kako so se od leta 2000 spremenile razlike med regijami v EU. EU je zavezana zmanjševanju takih razlik in kohezijska politika manj razvitim regijam zagotavlja več podpore, da bi jim pomagala nadoknadi zaostanek. Podrobnejša analiza bo vključena v prihodnjem 7. kohezijskem poročilu.

Leta 2015 je po zadnjih podatkih, ki jih je objavil Eurostat, več kot eden od štirih prebivalcev EU (27 % celotnega prebivalstva EU) živel v regiji z BDP na prebivalca (SKM), manjšim od 75 % povprečja EU (glejte zemljevid).

Večina teh regij se nahaja v osrednjih in vzhodnih državah članicah EU, pa tudi v Grčiji, južni Italiji, na Portugalskem in v več najbolj oddaljenih regijah. V vseh regijah v Bolgariji in Romuniji – z izjemo regij glavnih mest Yugo zapaden in București-Ilfov – so stopnje nižje od 50 % povprečja EU.

Kljub temu pa so med letoma 2000 in 2015 vse regije v osrednjih in vzhodnih državah članicah povečale svoj BDP na prebivalca v primerjavi s povprečjem EU. Velika povečanja so zaznana v regijah glavnih mest, na primer v Bolgariji in Romuniji, kjer se je BDP na prebivalca v primerjavi s povprečjem EU podvojil, ter na Slovaškem, kjer se je skoraj podvojil.

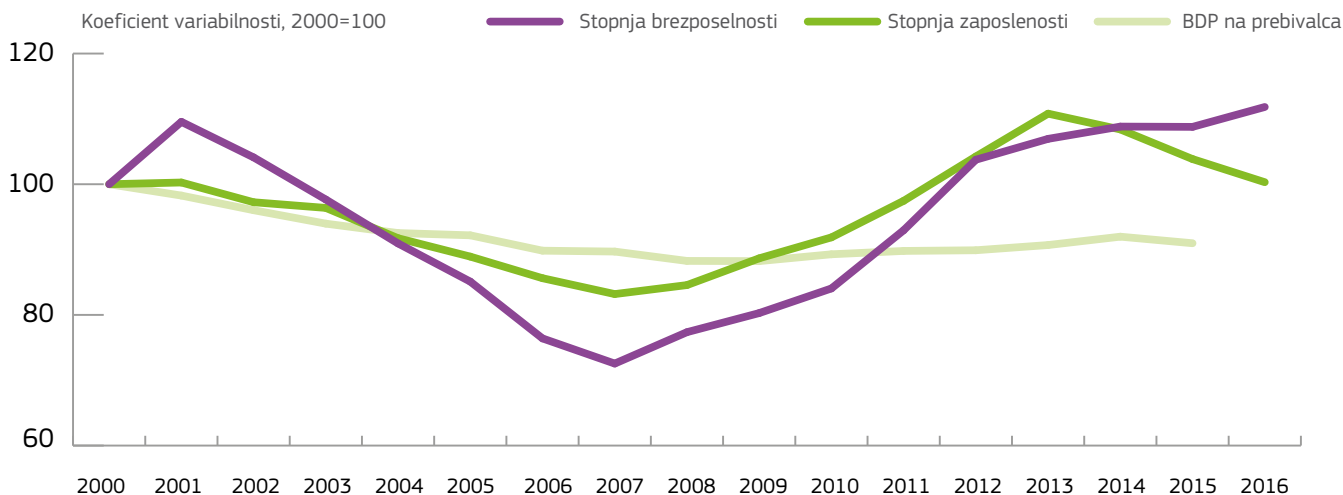
Zaradi gospodarske krize se je položaj v grških regijah poslabšal. Leta 2011 je bil pri štirih od trinajstih regij BDP na prebivalca višji od 75 % povprečja EU. Leta 2015 se je ta številka zmanjšala na le dve regiji: na regijo glavnega mesta Attiki (95 %) in na regijo Notio Aigaiio (75 %). Tudi Italija je bila prizadeta v tej krizi. Leta 2011 je pet regij poročalo o BDP na prebivalca, ki je bil nižji od 75 % povprečja EU, medtem ko je bilo leta 2015 takih regij sedem.

Na Portugalskem le dve regiji presegata 75-odstotni prag, in sicer metropolitansko območje Lizbone (103 %) in Algarve (79 %), pri čemer se je od leta 2011 zelo malo spremenilo.

Zbliževanje ponovno na pravi poti

Zadnji podatki o BDP kažejo na proces zблиževanja med evropskimi regijami, ki ga je kriza prekinila, vendar pa se je začel počasi izboljševati. Pred krizo so se razlike med regionalnimi gospodarstvi v EU zmanjševale (koeficient variabilnosti regionalnega BDP na prebivalca se je med letoma 2000 in 2008 zmanjšal za 12 %). Tako je bilo zlasti zato, ker so regije z najnižjim BDP na prebivalca rasle hitreje od povprečja in dohitevale uspešnejše regije.

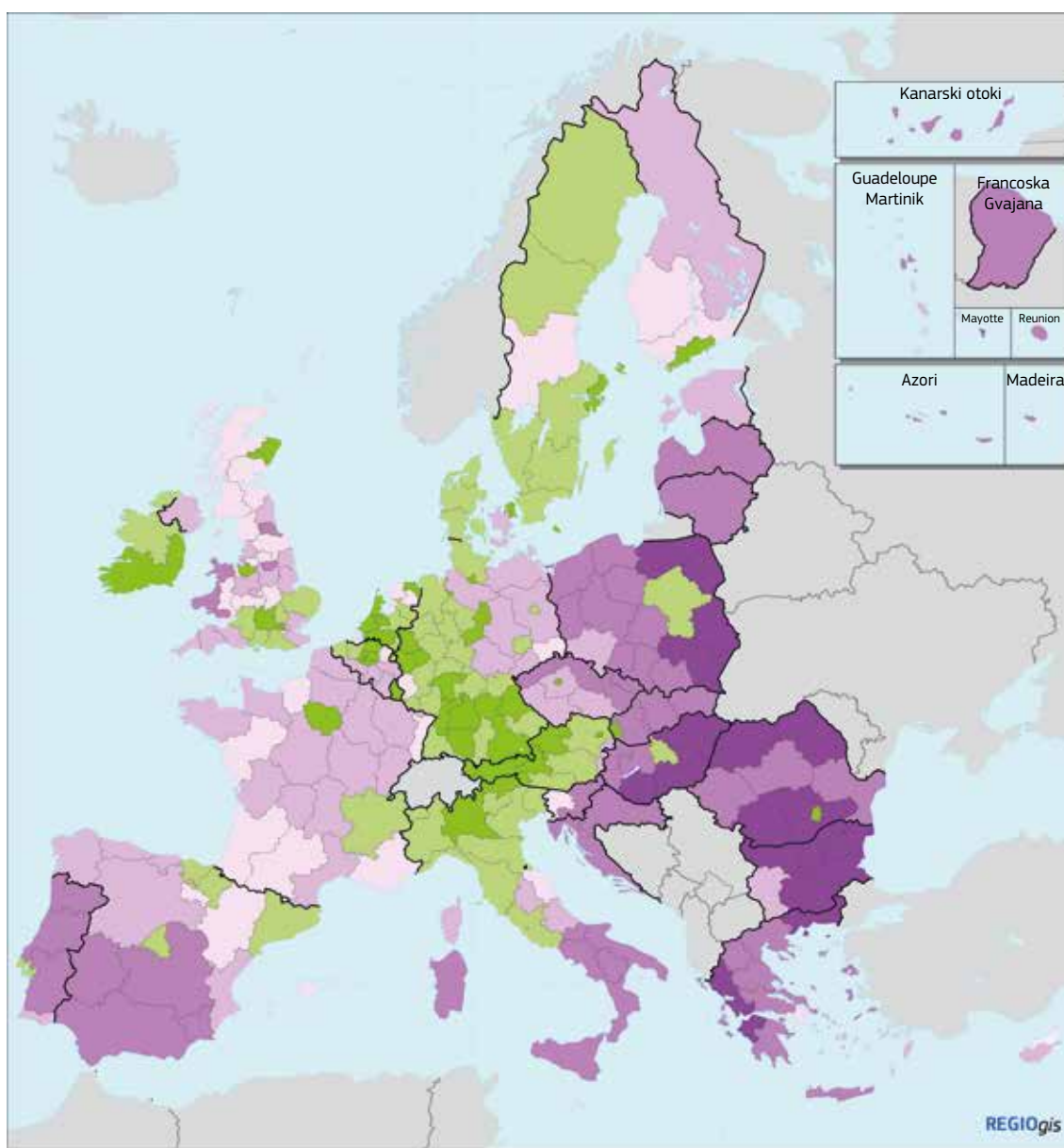
KOEFICIENT VARIABILNOSTI BDP NA PREBIVALCA, STOPNJA ZAPOSLENOSTI (20–64), STOPNJA BREZPOSELNOSTI, REGIJE NUTS 2 V EU-28, 2000–2016

Vir: Izračuni Eurostata in GD REGIO

Kljub temu pa se zdi, da se je s krizo ta trend končal; med letoma 2008 in 2015 so se razlike med regijami nekoliko povečale (koeficient variabilnosti se je povečal za 4%), vendar pa so ostale precej pod ravno iz leta 2000. Med letoma 2014 in 2015 so se začele razlike znova manjšati, čeprav je še pre zgodaj za napovedi, ali se bo ta trend ohranil.

Razlike pri stopnjah zaposlenosti so se manjšale od leta 2013, čeprav so se zaradi krize pred tem bistveno povečale. Tu razlike ostajajo precej večje, kot so bile pred krizo. Nasprotno se razlike pri regionalnih stopnjah brezposelnosti še naprej večajo, vendar pa se je povečevanje od leta 2012 upočasnilo.

BDP na prebivalca (SKM, 2015)

Index, EU28 = 100

- < 50
- 50 - 75
- 75 - 90
- 90 - 100
- 100 - 125
- >= 125

Vrednosti za 2 regiji Irske so bile ocenjene z uporabo nacionalne vrednosti.

Vir: Eurostat, GD REGIO

0 500 km

© EuroGeographics, Združenje za upravne meje

Zahteve prihodnje kohezijske politike EU

V času, ko so številni ljudje evroskeptični in ko so pred nami novi globalni izzivi, postaja evropska kohezijska politika vedno pomembnejša. Je izraz naše skupnosti skupnih vrednot in solidarnosti med državami članicami Evropske unije. v vseh državah članicah in regijah imajo številni projekti neposreden lokalni vpliv.

Brigitte Zypries
Zvezna ministrica za
gospodarske zadeve in energijo
Nemčija

Jasno je že, da se bo prihodnji večletni finančni okvir EU srečeval s posebnimi izzivi. Posledično se bo nekoliko preusmeril poudarek evropske politike. Prispevati bodo morala vsa področja, kjer bi se lahko sredstva zmanjšala in bi bilo zato potrebno krčenje, in kohezijska politika ni nobena izjema. v prihodnosti bo morala biti pomoč iz strukturnih in investicijskih skladov bolj vključena in učinkovitejša kot kdaj koli prej.

Kohezijska politika bo zaradi svoje temeljne vloge pri krepitvi gospodarske, socialne in teritorialne kohezije EU še naprej izredno pomembno naložbeno področje in ključni element gospodarske politike ter politike zaposlovanja EU. v prihodnosti bo kohezijska politika še naprej podpirala vse regije v EU – med njimi bo razlikovala glede na njihov strukturni razvoj in regionalne potrebe. Zato najpomembnejši cilj ostaja zmanjšanje zaostanka regij z izrazito omejenimi možnostmi. Kljub temu pa bi morala kohezijska politika hkrati zagotoviti tudi sredstva za pomoč regijam pri učinkovitem reševanju novih izzivov, kot so migracije in demografske spremembe. v okviru ciljev za posamezne sklade kohezijska politika podpira pametno, trajnostno, inovativno in vključujočo rast in razvoj. Nadaljevati nameravamo z večjo tematsko osredotočenostjo, uvedeno v tekočem obdobju financiranja.

Kohezijska politika je lahko dolgoročno uspešna le, če bomo obenem zagotavljali prave pogoje za makroekonomski okvir. v prihodnosti bi moral biti tako poudarek na strukturnih reformah v državah članicah, saj te zahtevajo več podpore. v tem okviru lahko strukturni skladi EU služijo kot pomemben vzvod za potrebne strukturne reforme. Za ta namen moramo kohezijsko politiko tesneje povezati z gospodarskim usklajevanjem EU in uvesti učinkovite spodbude za strukturne reforme. z našega vidika je poleg krepitve predhodnih pogojev za to potrebno tudi tesnejše in bolj sistematično medsebojno povezovanje s priporočili za posamezne države, ki jih je mogoče obravnavati prek kohezijske politike.

Jasno je, da je treba zahteve za obstoječ sistem upravljanja in nadzora poenostaviti. Tako bi bilo bolj smiselno poenostaviti podporo v obstoječem pravnem okviru, kot pa ponovno oznanjati prehod na popolnoma nov sistem. To vključuje nov, diferenciran pristop. Na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril bi se morale ogromne razlike med posameznimi državami članicami obravnavati bolje, kot se zdaj. ■

“Kohezijska politika je lahko dolgoročno uspešna le, če bomo obenem zagotavljali prave pogoje za makroekonomski okvir.”

Bundesministerium
für Wirtschaft
und Energie

Stališča Cipra glede kohezijske politike po letu 2020

Aktualne in prihodnje razprave o kohezijski politiki za obdobje po letu 2020 se v primerjavi s pogovori za obdobje 2014–2020 izvajajo v presenetljivo spremenjenem okolju.

Zaradi vmesnega pregleda večletnega finančnega okvira, razprav o prihodnosti porabe in financiranja EU po letu 2020 in prihodnjih pogajanj o Brexitu so okoliščine za razpravo o prihodnosti kohezijske politike zapletene in edinstvene.

Kohezijska politika po letu 2020 bi morala še naprej stremeti k zmanjšanju razlik med regijami. Za uresničitev tega cilja mora ostati relativna pomembnost kohezijske politike v prihodnjem večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2020 visoka. Pomembnost ohranjanja močne kohezijske politike je zlasti očitna v malih državah članicah, kot je Ciper, kjer so bile zaradi negativnih učinkov nedavne gospodarske in monetarne krize resno ovirane konkurenčnost in možnosti za rast ter uveljavljene resne proračunske omejitve.

Medtem ko se prihodnja kohezijska politika še naprej osredotoča na razlike, pa bi morala biti zmožna obravnavati tudi različna socialna, teritorialna in gospodarska stanja v državah članicah. v zvezi s tem bi se lahko na prihodnjih razpravah o mehanizmu naslednje kohezijske politike za dodeljevanje in o njeni tematski osredotočenosti raziskale nekatere nove možnosti, kot je uvedba posebnih meril, povezanih z nacionalnimi in/ali regionalnimi potrebami in posebnostmi.

Vzporedno bi se moral trend nadaljnega usklajevanja kohezijske politike s širšimi cilji EU za rast in delovna mesta nadaljevati tudi v obdobju po letu 2020. Zato bi bilo treba dodatno okrepiti usklajenost in enovitost z evropskim semestrom.

V zvezi s prihodnjimi načini financiranja vedno večji zagon v smeri intenzivnejše uporabe finančnih instrumentov zagotavlja dobro podlago za usmerjanje naložb v prednostne naloge EU. Vloga finančnih instrumentov v obdobju po letu 2020 bo postala še pomembnejša zaradi koristi, ki jih zagotavljajo v smislu učinkovitosti in trajnosti javnega financiranja.

Harris Georgiades
Minister za finance
Ciper

Še en izziv, s katerim se bo srečevala prihodnja kohezijska politika, je doseči, da bo njena uspešnost prepoznavnejša v širši družbi. O pomembnosti te politike za gospodarske in socialne vidike vsakodnevne življenja državljanov, zlasti v državah članicah na obrobju EU, bi bilo treba temeljiteje obveščati.

Poleg tega bo s tekočimi prizadevanji za poenostavitev postopkov kohezijske politike in za racionalizacijo nadzora, s spremljanjem in z zahtevami za poročanje zagotovljena večja dostopnost kohezijske politike za državljane, z vidika postopkov/birokracije pa bo manj zastrašujoča. ■

“Vloga finančnih instrumentov v obdobju po letu 2020 bo postala še pomembnejša zaradi koristi, ki jih zagotavljajo v smislu učinkovitosti in trajnosti javnega financiranja.”

Κυπριακή Δημοκρατία

Skupno premagovanje gospodarskih in političnih izzivov

Günther Oettinger, evropski komisar za proračun in človeške vire premišljuje o prihodnji vlogi kohezijske politike v proračunu EU.

Kako bolje uskladiti naslednje finančno obdobje s sedanjimi političnimi in gospodarskimi izzivi?

Natanko to bi nam moral povedati proces razmisleka o prihodnosti EU 27, ki ga je začela Komisija. s kolegico komisarko Crețu pripravlja dokument o razmisleku o prihodnosti financ EU, ki bo prispeval k razpravi o prihodnosti Evrope skupaj z drugimi dokumenti o političnih in gospodarskih prednostnih nalogah EU, ki so socialna dimenzija Evrope, globalizacija, obramba ter prihodnost ekonomske in monetarne unije. v njem bodo predstavljena številna vprašanja, možnosti in kompromisi, ki jih bomo morda morali obravnavati na podlagi scenarijev, izbranih za prihodnost EU.

Želim, da je to pozitivna razprava. Menim, da je to mogoče: dokler je proračun EU bolje usklajen s političnimi prednostnimi nalogami in se osredotoča na programe in področja politike z jasno evropsko dodano vrednostjo. Naše vodilno načelo bi moralo biti, da se

„Zlasti me opogumlja skupno priznavanje ključne vloge proračuna EU v evropski strukturi, da prinaša stabilnost in da je izraz solidarnosti ter vrednosti, ki jo ima skupno delo.“

„noben evro ne porabi brez dodane vrednosti EU“, kar kaže na to, da lahko Evropa gospodarske in politične izzive najbolje premaga skupaj.

V kakšni vlogi vidite kohezijsko politiko pri pomoči za rast evropskega gospodarstva po letu 2020?

Kohezijska politika je spodbujala gospodarsko rast in delovna mesta in je številnim regijam pomagala pri razvoju. Torej nedvomno ima evropsko dodano vrednost. Med gospodarsko in finančno krizo ter pri odpravljanju njenih posledic je v številnih regijah pomagala preprečiti velike motnje,

zato bi morala ta politika ostati pomemben del prihodnjega proračuna EU. Seveda pa bi morali razmišljati, ali lahko njeno dodano vrednost EU še dodatno okrepimo s tem, da se še bolj osredotočamo na projekte, ki močno prispevajo k prednostnim nalogam EU, tj. rasti in delovnim mestom. Pomembno vprašanje je, ali bi se morali bolj osredotočiti na regije, ki potrebujejo pomoč. Razmisliti moramo o tem, kako lahko pomagamo regijam, ki so jih močno prizadele globalizacija in tehnološke spremembe. Nazadnje pa ne smemo pozabiti, da je treba poenostaviti pravila za njeno izvajanje, da se bo za vse zmanjšala upravna obremenitev.

“ *Učinkovito obveščanje o rezultatih kohezijske politike je nujno. Je skupna odgovornost držav članic, lokalnih in regionalnih organov.* ”

Prav tako na podlagi sedanjih izkušenj menim, da je precej prepričljivo, da je kohezijska politika najučinkovitejša v kombinaciji z nacionalnim gospodarskim okvirom, ki spodbuja rast, tj. kjer se izvajajo potrebne strukturne reforme za zagotavljanje ustreznega pravnega okvira, upravne zmogljivosti in poslovnega okolja. Tako bi morala biti po mojem mnenju v naslednjem finančnem okviru okrepljena povezava med kohezijsko politiko in širšim programom gospodarskega upravljanja.

Kako bi/lahko kohezijska politika pomagala/pomaga ponovno povezati EU z njenimi državljani?

Kohezijska politika lahko državljanom EU najboljše pokaže svojo vrednost tako, da izpolnjuje njihove potrebe in pričakovanja: z zagotavljanjem delovnih mest in rasti ter prispevanjem k obravnavi novih prednostnih nalog, kot so energetska varnost, migracije in obramba ter varnost.

Seveda je prav tako nujno učinkovito obveščanje o rezultatih kohezijske poli-

tike. Obveščanje je skupna odgovornost držav članic ter lokalnih in regionalnih organov. Medtem ko predpisi vključujejo pravno obveznost zagotavljanja informacij o projektih, financiranih iz kohezijske politike, pa je pomembno najti prave distribucijske poti in te informacije usmeriti v pravo občinstvo, da se zagotovi širjenje sporočila o koristih evropske podpore.

Pri konkretnih ukrepih, ki jih je treba sprejeti, je treba uporabljati vsa obstoječa orodja, sodelovati z državnimi, regionalnimi in lokalnimi organi, prav tako pa uravnovesiti uporabo medijev in kampanje družbenih medijev z javnimi razpravami/dogodki, ki osveščajo ljudi in jim dajejo možnost, da se odzovejo.

Različni ljudje in združenja z različnimi interesi so izrazili svoje lastne poglede na prihodnji večletni finančni okvir. Ali v teh mnenjih vidite eno ali več skupnih rdečih nit, in če da, katere?

Zlasti me opogumlja skupno priznavanje ključne vloge proračuna EU v evropski

strukturi, da prinaša stabilnost in da je izraz solidarnosti ter vrednosti, ki jo ima skupno delo. Vsekakor je skupna rdeča nit zahteva, da se poskrbi za večjo odzivnost proračuna na spreminjanje političnih prednostnih nalog in njegovo približevanje državljanom EU.

To so seveda utemeljena pričakovanja, vendar za njihovo doseganje obstajajo različni načini in stališča. Na tej stopnji nimam oblikovanih zamisli o tem, kakšen bi moral biti prihodnji večletni finančni okvir ... preprosto prezgodaj je še za to. Kljub temu pa imam seveda svoje izbire, najpomembneje pa je, da ostajam odprt za vsa stališča deležnikov in rezultate javnih razprav o prihodnosti EU 27. ■

Kohezijska politika: resnična dodana vrednost za regije

Evropska unija, ki se srečuje s sedanjim nezadovoljstvom v Evropi – če sodimo po številnih krizah, ki jo preplavljajo –, mora izkoristiti svoje najučinkovitejše politike. Med temi je kohezijska politika temeljni element in se je vedno znova izkazala za eno od politik, ki lahko EU pomaga povrniti pozitivno javno podobo.

Paul Magnette
Ministrski predsednik Valonije

Načrtovanje programov za obdobje 2014–2020 je Unijo okrepilo kot pomembno naložbeno orodje in tudi kot odločilen mehanizem za izvajanje evropske agende. Kohezijska politika omogoča vzpostavitev boljše solidarnosti med EU, državami članicami in njihovimi regijami in še zlasti med slednjimi, podjetji in državljani, ker deluje kot katalizator za javne in zasebne naložbe v evropske projekte in sodelovanja prek Unije z visoko dodano vrednostjo.

Zato je forum priložnost, da Valonija skupaj s številnimi zagovorniki kohezijske politike predstavi dodano vrednost, ki jo ta prinaša.

V Valoniji je bilo v programskem obdobju 2007–2013 ustvarjenih 10 996 delovnih mest prek ukrepov za podporo podjetjem in pri ustvarjanju delovnih mest, financiranih iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, za namene raziskav in razvojnih dejavnosti pa je bil zaposlen 401 raziskovalec. Medtem pa se je kot del pobud

Evropskega socialnega sklada, katerih večina je imela zelo slab dostop do možnosti za zaposlovanje, milijonu udeležencev zagotovilo podporo ali usposabljanje.

“*Kohezijska politika je temeljni element in vedno znova se je izkazalo, da je ena od redkih politik, ki lahko EU pomagajo povrniti pozitivno javno podobo.*”

Izpostaviti je treba tudi pomembnost razvoja celostnega pristopa k regionalnemu razvoju, močnih ekosistemov in sodelovanja z drugimi evropskimi regijami ter zlasti razvijanje regionalne strategije za pametno specializacijo, ki se je izkazala kot izjemno učinkovito orodje za usklajevanje. Ni dovolj, da se ta pristop ohrani, ampak ga je treba tudi nadalje razviti, da se zagotovi, da bo kohezijska

politika pomemben mehanizem za že izdelane regionalne strategije po EU.

V okviru dela, ki se je začelo z Belo knjigo o prihodnosti Evrope, je odločilno, da se razprave osredotočijo predvsem na kohezijsko politiko. Medtem ko si 28 držav članic, ki bodo kmalu šteje eno manj, prizadeva za ponovno vzpostavitev bistva evropskega projekta, se mora EU izogibati odtujevanju od lastnih državljanov, ki je posledica zanemarjanja te politike solidarnosti med ljudmi. Nasprotno, krepiti jo mora, da se bo lahko spopadla z največjim izzivom, kar jih je morala kdaj premagati: pojavom EU, ki je močna v svojih številnih dediščinah in skupni prihodnosti, in EU, ki „govori enoglasno v vseh svojih jezikih in iz vseh svojih duš“.

Wallonie

Prilagajanje in prizadevanje za rast

Napredek v okviru kohezijske politike EU pomeni spremembo smeri, ki temelji na priznanju pomembnosti teritorialnega pristopa k regionalnemu razvoju.

Hkrati je pot grškega in evropskega gospodarstva povezana z napredkom v globalnem gospodarstvu. Značaj krize in tesna medsebojna povezanost gospodarstev na evropski ravni zahtevata novo obliko mednarodnega razumevanja in usklajeno ukrepanje.

“Od kohezijske politike se zahteva pomemben prispevek k prizadevanjem za oživitev nacionalnih in regionalnih gospodarstev.”

Zaradi tega je kohezijska politika eden izmed osnovnih stebrov te strukture. Grške regije, vključno s Kreto, so na ta način veliko pridobile, saj je naša država v zadnjih dveh desetletjih pridobila sredstva skupnosti v vrednosti približno 64 milijard EUR.

Ti viri so prispevali k razvoju precejšnjega infrastrukturnega omrežja, ki je okrepilo podjetništvo, posodobilo javno upravo in izboljšalo človeške vire. Ocena obdobja 2007–2013 kaže, da so strukturni skladi zlasti za konvergenčne regije zagotovili

4-odstotno povečanje BDP. Poleg tega je bilo ustanovljenih 122 tisoč novih malih in srednje velikih podjetij ter 322 tisoč delovnih mest. Skupaj so vsi skladi ustvarili več kot 940 tisoč novih delovnih mest.

Ker evropska gospodarska kriza negativno vpliva na številne evropske regije, se od kohezijske politike zahteva pomemben prispevek k prizadevanjem za oživitev nacionalnih in regionalnih gospodarstev. Regulativni okvir za obdobje 2014–2020 nas zagotovo spodbuja k usmerjanju razpoložljivih sredstev v sektorje in dejavnosti, ki ustvarjajo največjo rast.

Dejstvo je, da o dodani vrednosti in učinkovitosti kohezijske politike zdaj razpravljajo oblikovalci politike, akademiki in druge zainteresirane strani.

Kot predstavnik Krete – evropske otoške regije – želim poudariti, da je kohezijska politika nujna politika za napredek evropskih regij in blaginjo državljanov. Je eden glavnih stebrov Evropske unije, ki se mora nadaljevati po koncu tega programskega obdobja. Vsekakor bi bilo treba obravnavati možnost dodatne podpore, da bo lahko izpolnjevala vlogo, ki se jo od nje zahteva.

Zaradi tega smo vsi, ki zastopamo evropske regije, dolžni izpostaviti koristi in pomembnost te politike s ciljem, da jo zavarujemo pred kratkovidnimi političnimi dejavniki. Pripravljeni smo sodelovati v smiselnem dialogu za določitev potrebnih institucionalnih prilagoditev, poenostavitve postopkov in strateških možnosti, ki bodo okrepile kohezijsko politiko z vidnimi posledicami na evropski in mednarodni ravni. ■

Stavros Arnaoutakis
Guverner regije Kreta

Περιφέρεια Κρήτης

Region of Crete

Kohezijska politika je ključna za široko inovacijsko zmogljivost v švedskih regijah

Zaradi trenj, ki jih zdaj čutimo v EU, je bolj kot kdaj koli prej pomembna močna kohezijska politika.

Lena Micko
Predsednica Švedske zveze
lokalnih organov in regij (SALAR)

EU se srečuje s pomembnimi izzivi. Tok beguncev je močno obremenil posamezne države, pa tudi evropsko sodelovanje v celoti. Tudi rezultat referendumov v Združenem kraljestvu je prispeval k trenjem v evropski kohezivnosti. Poleg tega se EU srečuje z velikimi globalnimi izzivi, kot so podnebne spremembe, urbanizacija, staranje prebivalstva in strukturni izzivi na trgu dela zaradi hitrega tehničnega razvoja. Te izzive bo treba vsekakor obravnavati v prihodnjem finančnem okviru.

Obstoječa kohezijska politika že obravnava številne med njimi ter prispeva k mobilizaciji na lokalni in regionalni ravni, kar je ključno za doseganje konkretnih rezultatov. Prepričana sem, da mora imeti ta politika pomembno vlogo tudi v prihodnjem večletnem finančnem okviru.

Lokalni organi in regije so z evropskim projektom povezani prav prek kohezijske politike. s temi naložbami EU postane vidna na lokalni ravni in prinaša spremembe za državljane. Kohezijska politika ima lahko odločilno vlogo pri ponovni vzpostavitvi izgubljene verodostojnosti EU.

Na Švedskem je imel Evropski socialni sklad (ESS) v mnogih občinah in regijah pomembno vlogo pri pomoči velikemu številu novih priseljencev. Na primer, financirajo se ukrepi v zvezi z vodenjem in učenjem jezika, da se novim priseljenkam, ki imajo strokovne kvalifikacije, pomaga najti zaposlitev. Kljub temu SALAR meni, da bodo potrebne nekatere prilagoditve glede usmerjenosti.

Verjamemo, da se lahko sredstva za podporo pobud za vključevanje uporabijo še učinkoviteje. Zagovarjamo vzpostavitev posebne pobude za zaposlovanje novih priseljencev v okviru ESS, podobne pobudi za zaposlovanje mladih, ki jo je Evropska komisija začela izvajati v tem programskem obdobju.

Taka pobuda bi bila namenjena državam članicam in regijam, ki so sprejele največ priseljencev, njen cilj pa bi bil vzpostaviti pogoje za vključevanje in usposabljanje te ciljne skupine. Na ta način bi ESS na regionalni ravni izpolnil potrebe glede usposobljenosti ter znanj in spretnosti.

Na Švedskem ima kohezijska politika odločilno vlogo tudi pri podpori dela regij

“Lokalni organi in regije so z evropskim projektom povezani prav prek kohezijske politike. s temi naložbami EU postane vidna na lokalni ravni in prinaša spremembe za državljane.”

na področju inovacij. Pametna specializacija je še zlasti uspešna metodologija dela za regionalno osredotočanje virov. Temelji na specifični moči vsake regije in je pomembna za razvoj celotne Evrope. Jasnejša usmerjenost v pametno specializacijo v naslednjem programskem obdobju bi izboljšala strateško povezanost med projekti, sinergije z drugimi programi EU ter dopolnjevanje in sodelovanje med regijami v Evropi. ■

Swedish Association
of Local Authorities
and Regions

V Švedsko združenje lokalnih organov in regij je vključenih vseh 290 švedskih občin ter 20 okrožnih svetov in regij. SALAR jih zastopa in deluje na njihovo pobudo, njegovo poslanstvo pa je zagotoviti boljše pogoje za samoupravo. <https://skl.se/english>

Lokalno ukrepanje za premagovanje regionalnih razlik

V Češki republiki predhodni pogoji za pogostejši dostop lokalnih vlad do evropskih subvencij vključujejo manj birokracije, manj preverjanj in boljši sistem.

V programskem obdobju 2007–2013 so lokalne vlade v Češki republiki z uporabo evropskih subvencij izvedle več kot 23 tisoč projektov, vrednih več kot 153 milijard CZK (približno 5,46 milijarde EUR). Tako so imeli skladi EU pomembno vlogo pri financiranju javnega sektorja in jo imajo še vedno. Omogočili so, na primer, pomembne naložbe v okolje in podporo manjšim projektom, ključnim za lokalni razvoj.

V korist določenim lokacijam in njihovem prebivalstvu so lahko mesta in vasi črpali dvojno količino denarnih sredstev iz evropskih skladov, ki so bili na voljo v prvem programskem obdobju. Uporaba gospodarskih, socialnih in teritorialnih skladov kohezijske politike je bila, je in – lahko se pričakuje – bo še naprej ena največjih priložnosti, ki jih je Češka republika pridobila s pridružitvijo EU.

V smislu učinkovitega črpanja bi morala prihodnja kohezijska politika temeljiti na rezultatih regionalnih in nacionalnih strategij posameznih držav. Preprosto povedano, temeljiti bi morala na posebnih potrebah določene države. Ustrezne lokacije v sodelovanju z regionalnimi partnerji natančno kažejo področja, na katera se je treba v kohezijski politiki osredotočiti in jih zato podpreti.

František Lukl
Predsednik Unije mest in občin Češke republike

“*Orodja kohezijske politike so težko upravno breme ter zapletena in neenotna pravila, ki jim zlasti manjša mesta in občine težko sledijo.*”

Prave potrebe nekega ozemlja se lahko ugotovijo na lokalni ravni, od spodaj, kar pomeni, da je treba spodbujati teritorialni pristop. Zaradi tega bi se morali vsi prihodnji pozivi osredotočati na premagovanje regionalnih gospodarskih razlik. Do zdaj je jasno, da se kohezijska politika ne bi smela osredotočati le na gospodarske in naložbene teme, ampak bi si bilo treba prizadevati, da postanejo oddeljena podeželska in gorata območja ter notranja obrobja privlačnejša, s podpiranjem njihove rasti in povečanjem lokalnega zaposlovanja ter kakovosti življenja. Cilj bi moral biti, da ljudje ostanejo na teh območjih in svoje ozemlje dodatno razvijejo.

Kot predsednik Unije mest in občin Češke republike ter župan češkega mesta Kyjov

bi rad opozoril tudi, da nekatere ovire omejujejo sposobnost občin pri uporabi orodij kohezijske politike. v prvi vrsti so to težko upravno breme ter zapletena in neenotna pravila, ki jim zlasti manjša mesta in občine težko sledijo. Zaradi tega so lokalne vlade manj uspešne pri črpanju evropskih subvencij.

Zapleten sistem nadzora predstavlja še en velik problem v Češki republiki. Iste projekte preverjajo različni organi nadzora, ki pogosto prihajajo do različnih zaključkov. Tako občine živijo v neprestanem strahu pred sankcijami. To zagotovo ne prispeva k stabilnosti sistema za črpanje evropskih subvencij in celo popolnoma odvrača številne lokalne vlade od izvajanja kakršnih koli projektov, ki jih financira EU.

Pri pripravi naslednjega programskega obdobja je nujno upoštevati lokalne informacije in izkušnje. Administracijo, potrebno za evropske projekte, bi bilo treba zmanjšati, sistem subvencioniranja bi bilo treba poenostaviti, preverjanja pa bi bilo treba racionalizirati. Šele takrat bodo imele lokalne vlade interes (in pogum :-)) za izvajanje projektov, ki se financirajo iz evropskih subvencij, in si bodo prizadevale za glavni cilj kohezijske politike, da se zmanjšajo razlike med regijami. ■

Svaz měst a obcí
SMO
ČESKÉ REPUBLIKY

Unija mest in občin Češke republike je prostovoljna, apolitična in nevladna organizacija, ki jo je ustanovila interesna skupina pravnih oseb:

<http://www.smocr.cz/default.aspx?languageCode=EN>

Povečevanje ozaveščenosti državljanov in dojemanja regionalne politike EU

Zadnja raziskava Eurobarometra o regionalni politiki (pomlad 2017) ponuja številne zanimive rezultate, ki znova zagotavljajo uporabne kazalnike za vse, ki delajo na področju komunikacij regionalne politike EU.

Evropski solidarnostni sklad je zelo priljubljen

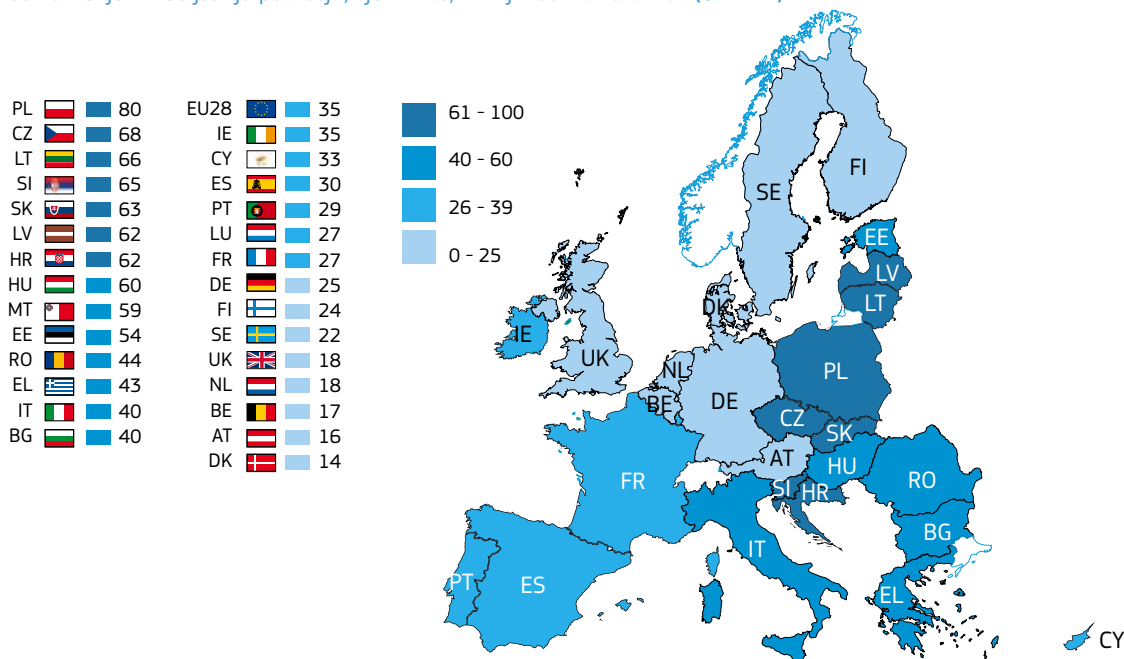
Državljanji so prvič dobili vprašanja o Evropskem solidarnostnem skladu. Občudovanja vrednih 59 % vprašanih je

dejalo, da so že slišali zanj (od tega jih 38 % ni bilo prepričanih, ali se uporablja v njihovi državi). Ta izjemen rezultat je mogoče povezati s poročanjem ob nesrečah, ki se mu v novicah na nacionalnih televizijah po Evropi namenja čas največje gledanosti.

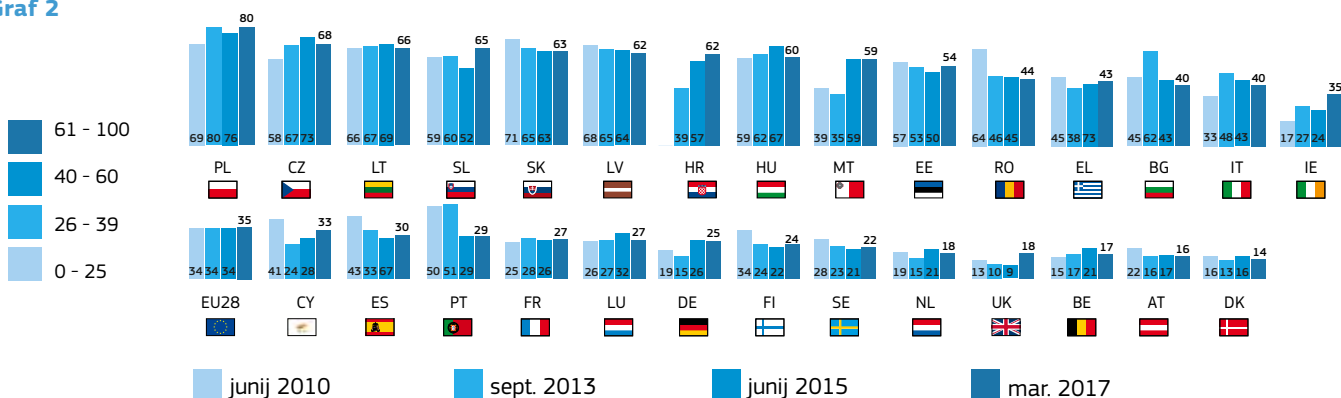
Boljša ozaveščenost in pozitivno dojemanje

Ozaveščenost o projektih regionalne politike je v primerjavi s prejšnjo raziskavo v letu 2015 na ravni EU nekoliko višja: 35 % anketirancev je dejalo, da so slišali za sofinancirane

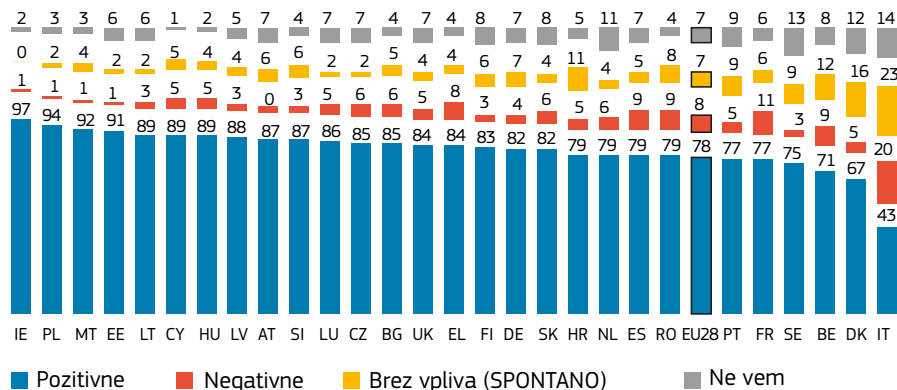
Graf 1 in graf 2 Evropa regijam in mestom zagotavlja finančno pomoč. Ste že slišali za katere koli projekte, ki so namenjeni izboljšanju področja, kjer živite, in ki jih sofinancira EU? (% – DA)

Graf 2

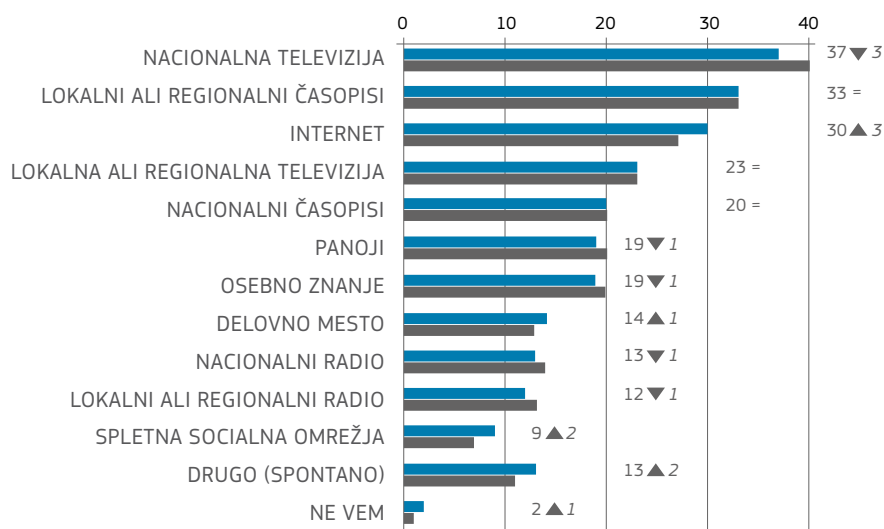

Graf 3 Če upoštevate vse projekte, za katere ste slišali, ali bi rekli, da je imela ta podpora pozitiven ali negativen vpliv na razvoj vašega mesta ali regije? (% – DA)

Graf 4 Kje ste slišali zanj? In kdaj? (možnih je več odgovorov) (% – EU)

mar. 2017
junij 2015

projekte EU v njihovih mestih ali regijah, kar pomeni povečanje za 1 odstotno točko (o.t.). Med državami so pomembne razlike, ki segajo od 80 % na Poljskem, 68 % v Češki republiki in 66 % v Litvi do 14 % na Danskem, 16 % v Avstriji in 17 % v Belgiji. Za podrobnosti glejte **graf 1**.

Slovenija (+13 o.t.), Irska (+11 o.t.) in Združeno kraljestvo (+9 o.t.) kažejo največje povečanje ozaveščenosti, medtem ko se na Madžarskem (-7 o.t.), v Češki republiki in Luksemburgu (po -5 o.t.) srečujejo s poslabšanjem ozaveščenosti. v **grafu 2** je ta trend poudarjen.

Pritegovanje pozornosti državljanov nekaj velja le, če se naložbe EU v regijah dojemajo kot pozitivne. Rezultati so spodbudni: 78 % anketirancev, ki so dejali, da poznajo take projekte, je imelo pozitivno mnenje o njihovem vplivu (glejte **graf 3**). To je za 3 o.t. več kot pri prejšnji raziskavi. Na splošno, z izjemo Italije, vsaj dve tretjini državljanov v vseh državah članicah priznava pozitiven vpliv teh naložb, pri čemer vodijo Irska (97 %), Poljska (94 %) in Malta (92 %).

Katerim medijem dati prednost?

V tej raziskavi je tudi podrobna analiza vrste medija, preko katerega se državljani seznanijo s projekti regionalne politike EU. Na splošno ostaja najpomembnejši vir televizija (združeno nacionalna in regionalna), ki je bila omenjena v 60 % odgovorov, sledijo ji časopisi (regionalni in nacionalni) s 53 %, internet in socialni mediji pa so bili skupaj omenjeni v 39 % odgovorov (možnih je bilo več odgovorov). Tudi panoji in spominske plošče imajo z 19 % pomembno vlogo (glejte **graf 4**).

KLJUČNE PRVE UGOTOVITVE IZ INFORMATIVNIH LISTOV ZA POSAMEZNE DRŽAVE

Bralci, ki jih zanimajo ključne ugotovitve za določeno državo, naj si ogledajo informativne liste za svojo državo o regionalni politiki, ki so dostopni na spletu v nacionalnih jezikih in angleščini (glejte: <http://europa.eu/!fp74dJ>). Za podrobno analizo po državah pa se priporoča natančnejši ogled poročila Eurobarometra ali pa celo sklopov podatkov.

Kar najboljše izkoriščanje skladov ESI

Panorama se pogovarja z Mari Kiviniemi, namestnico generalnega sekretarja OECD. Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) pojasnjuje pomembnost lokalnih pobud in učinkovitega usklajevanja ter uporabe evropskih instrumentov financiranja za izboljšanje naložb in njihovega vpliva na lokalni, nacionalni in regionalni ravni po celotni Evropski uniji.

Kakšna so splošna stališča OECD glede evropskih strukturnih in investicijskih skladov?

Evropski strukturni in investicijski skladi so pomembna lokalna dimenzija v orodjih politike EU. Ker so ta sredstva v zadnjih letih vedno bolj osredotočena na ključne sprožilce gospodarske rasti, vključno z infrastrukturo, inovacijami ter znanjem in spretnostmi, so postopoma postala del splošnega svežnja strukturnih politik. Skladi ESI bi se morali še naprej osredotočati na te cilje za krepitev rasti ter se upreti naraščajočemu pritisku k preusmerjanju teh sredstev na druge potrebe. Vseeno pa je treba te politike dopolniti s pomembnimi dejavniki. Prvi je potreba po razlikovanju med politikami v posameznih regijah, da se zagotovi prednostno obravnavanje najbolj perečih potreb posameznega kraja. Drugi je zagotavljanje dodatnosti v regionalni politiki EU, da bodo prispevale k nacionalni javni potro-

šnji, ne pa jo nadomeščale, in da se bodo sredstva porabljala učinkovito. Tretji, ravno tako pomemben, je zagotoviti njihovo dobro usklajenost na različnih upravnih ravneh ter z odločitvami o naložbah v nacionalnih, regionalnih in lokalnih sferah, kar bi pomagalo izboljšati učinkovitost naložb.

Kakšno vlogo bi morali imeti ti skladi v proračunu EU in na splošno pri doseganju ciljev gospodarske politike?

V primerjavi s standardi OECD je sistem načrtovanja proračuna EU za uspešnost in rezultate med najnaprednejšimi po standardnem indeksu načrtovanja proračuna na podlagi uspešnosti. Na podlagi analize OECD, ki je trenutno v zaključni

“ Skladi ESI so eden izmed redkih instrumentov solidarnosti v državah EU, kar je zlasti pomembno za države evrskega območja, za katere ni medvladnih prenosov proračunskih sredstev. ”

fazi, vključujejo proračunske prakse EU številne učinkovite in inovativne vidike, iz katerih bi se lahko učile nacionalne vlade za obravnavo svojih programov proračunskih reform, osredotočenih na uspešnost. Zlasti proračun EU, ki je osredotočen na rezultate, je koristna pobuda, usmerjena v dodatno krepitev povezav med porabljenim denarjem in vidnimi učinki. OECD meni, da imajo lahko proračunske prakse EU dodatne koristi od razvoja jas-

“ *Edinstvena značilnost skladov ESI je daljši časovni okvir formalizirane zaveze, ki v primerjavi s krajšimi časovnimi okviri teritorialnih politik v državah zunaj Evrope traja več kot sedem let.* ”

nih, jedrnatih opredelitev gospodarskih in drugih političnih ciljev in rezultatov, tako predhodnih kot naknadnih, ki bi Parlamentu in Svetu pomagali, da bi se celovitejša ukvarjala z vsebino proračunske politike EU.

V skladu z agendo OECD za vključujočo rast se iz proračuna EU financirajo ukrepi za obravnavo ciljev rasti in kohezije. Glede na močno usmerjenost skladov k naložbam bi moral biti njihov cilj povečanje rasti produktivnosti evropskih gospodarstev. Obenem so skladi eden izmed redkih instrumentov solidarnosti v državah EU, kar je zlasti pomembno za države evrskega območja, za katere ni medvladnih prenosov proračunskih sredstev. Vseeno pa ostajajo pomembna vprašanja, povezana z vrsto naložb, saj je lahko evropska dodana vrednost manj jasna, zlasti ko se sredstva uporabljajo za kratkoročno pomoč.

Kateri so glavni pogoji za povečanje njihovega učinka in za njihovo učinkovito izvajanje?

Naložbe skladov ESI morajo biti rasti prijazne, da povečajo svoj učinek v smislu sestave in učinkovitosti javnih financ. Če se uporabljajo za privabljanje nacionalnih javnih sredstev in zasebnih naložb, lahko spodbudijo več naložb in boljšo produktivnost. Preudarni okviri upravljanja, ki lahko bolje usklajujejo naložbe na različnih upravnih ravneh in nadgradijo upravno zmogljivost, so ključni za pove-

čanje njihovega vpliva na nacionalni in podnacionalni ravni. Za pomoč pri upravljanju te medsebojne odvisnosti od javnih naložb je OECD razvil 12 načel o učinkovitih javnih naložbah na vseh ravneh vodenja in upravljanja, ki jih je podprl Odbor regij EU. Smernice zajemajo upravljanje izzivov v zvezi z vertikalnim usklajevanjem, horizontalnim usklajevanjem v različnih pristojnostih za naložbe na ustrezni ravni, podnacionalnimi zmogljivostmi in širokimi okvirnimi pogoji za učinkovite javne naložbe.

Priporočilo OECD izpostavlja, da so za vodenje tega usklajevanja potrebni instrumenti upravljanja, kar pa se ne dogaja spontano. Med takšnimi orodji so, na primer, platforme za dialog, dogovori o sofinanciranju in finančne spodbude za usklajevanje. Pogojenost lahko pod določenimi pogoji spodbudi tudi boljše upravljanje javnih naložb. Predhodni pogoji, ki so bili uvedeni v finančnem obdobju 2014–2020, zagotavljajo v EU neposredno povezavo med naložbami, ki se sofinancirajo iz skladov ESI, in politikami na ravni EU ter pomagajo sprožiti reforme politik za spodbujanje boljšega izvajanja skladov.

Kako ocenjujete evropsko koezijsko politiko in njena sredstva v primerjavi z drugimi teritorialnimi politikami v državah, ki niso članice EU?

Izredno težko je ovrednotiti vpliv katere koli politike na uspešnost točno določene

države, regije ali lokalnega gospodarstva. v primeru skladov ESI so v zadnjem desetletju številne države, v katerih so ti skladi podpirali zblíževanje, zaradi finančne krize doživele tudi fiskalno konsolidacijo/restriktivno fiskalno politiko, zaradi česar so se javne naložbe v Evropi močno skrčile. Vendar pa so bili ti skladi eden izmed redkih stabilnih virov, ki so v tem obdobju podpirali naložbe, zlasti za podnacionalne vlade.

Edinstvena značilnost skladov ESI je daljši časovni okvir formalizirane zaveze, ki v primerjavi s krajšimi časovnimi okviri teritorialnih politik v državah zunaj Evrope traja več kot sedem let. Skladi ESI tako zagotavljajo politično orodje za dolgoročno strukturno prilagajanje, ki regionalnim gospodarstvom pomaga pri predvidevanju in prilagajanju z namenom, da se vsem prebivalcem zagotovijo možnosti za iskanje uresničljivih priložnosti za razvoj. Naše študije o državah v OECD razkrivajo dve ključni sestavini za načrtovanje uspešnih teritorialnih politik. Prva je potreba po izgradnji učinkovitih povezav med mesti in podeželjem v smislu infrastrukturnih politik, prostorskega načrtovanja, vključevanja na trg dela in odzivov uprav. Druga pa je pomembnost menjalnega sektorja, tj. tistih subjektov, ki so izpostavljeni mednarodni konkurenci, za proces zmanjšanja zaostanka zaostalih regij. Študije razkrivajo, da so regije, ki zmanjšujejo zaostanek, običajno bolj specializirane v teh dejavnostih trgovanja. ■

Teritorialna orodja za obravnavo regionalnih in lokalnih prednostnih nalog

Trajnostni razvoj celotne Evrope ne bo le izboljšal njene gospodarske privlačnosti, ampak bo izboljšal tudi njeno sposobnost reševanja različnih – tako sedanjih kot prihodnjih – finančnih, gospodarskih in socialnih kriz.

Temeljni pomen kohezijske politike je neposredna posledica lizbonske pogodbe in se nadaljuje še danes. Odprava razlik v razvoju je odločilni dejavnik v konkurenčnem položaju Evrope na globalni ravni. To se zlasti kaže v dejstvu, ki ga potrjujejo institucije EU, da vsak evro, ki se vloži v kohezijsko politiko, kljub prekomerni birokraciji in zapletenosti političnih instrumentov ustvari povprečno 2,75 EUR.

Andrzej Porawski
Izvršni direktor
Združenja poljskih mest

„Potrebna je korenita sprememba načina obveščanja državljanov EU o učinkih kohezijske politike. Čeprav so ti učinki nesporni, pa so državljanom skoraj popolnoma neznani.“

Hitrejši razvoj številnih delov Evrope ne aktivira le do zdaj neuporabljenega lastnega potenciala, ampak so zaradi njega ta območja tudi privlačnejša za vlagatelje, turiste in druge partnerje s celega sveta.

Kohezijska politika prinaša tudi merljive rezultate, ki jih lahko vidimo, na primer, na Poljskem, z razvojem območij, zajetih v posebnem programu za vzhodno Poljsko in s sedanjim hitrejšim povečevanjem kazalnikov razvoja za podeželja v primerjavi z mesti.

Osredotočenost ukrepov pomoči na prednostna področja je velika prednost kohezijske politike. Seveda se lahko v novem programskem obdobju prednostne naloge spremenijo s prilagoditvijo hitro razvijajočim se potrebam in izzivom. Vendar pa bi morale omogočiti tudi boljšo prožnost pri določanju podrobnih ciljev na prednostnih področjih.

S tega vidika je pomembna pooblastitev regionalnih in lokalnih organov za podrobno določitev ciljev za sprejeta področja ukrepov pomoči. Regionalni in lokalni (v zvezi z mestnimi funkcionalnimi območji) operativni programi bi morali biti orodja, ki se uporabljajo za izvajanje kohezijske politike. Konzorciji regionalnih organov ali lokalnih organov bi morali upravljati s temi programi, ki bi jih bilo treba izdelati in izvajati skladno z načelom teritorialne usmerjenosti ukrepov pomoči.

Teritorialni instrumenti bi morali biti osredotočeni na izzive, s katerimi se funkcionalna mestna območja srečujejo pri optimizaciji uporabe lokalnih virov in izboljševanju pogojev za življenje in poslovanje. Potrebni so tudi taki instrumenti, ki so namenjeni boljšemu vključevanju podeželja v razvojne procese. Posebna narava izzivov, s katerimi se srečujejo ta območja, zahteva ustvarjanje teritorialnih orodij v operativnih programih, ki upoštevajo tudi vire Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Potrebna je korenita sprememba načina obveščanja državljanov EU o učinkih kohezijske politike. Čeprav so ti učinki nesporni, pa so državljanom, ki ne poznajo pomena socialnih, gospodarskih, okoljskih, kulturnih in civilizacijskih rezultatov, skoraj popolnoma neznani. In ravno kohezijska politika je tista, ki lahko največ prispeva k premagovanju krize identitete v EU – še toliko bolj zato, ker njene učinke uživajo tako upravičenci kot visoko razvita območja, na primer v obliki dodatnih naročil, rasti izvoza, kapitalskih izdatkov in novih delovnih mest. ■

Združenje poljskih mest pomaga mestom te države pri socialnem in gospodarskem razvoju in pri širjenju dobre prakse v sodobnem in inovativnem upravljanju skupnosti. z namenom ustvarjanja najboljših možnih pogojev za omogočanje zagotavljanja najkakovostnejših storitev mest sodeluje z javnimi in zasebnimi subjekti:
<http://www.zmp.poznan.pl/en>

Prožnost, poenostavitev, konkurenčnost in inovacije za kohezijsko politiko po letu 2020

Danes se Evropska unija srečuje z nepredvidenimi izzivi nezaslišanih razsežnosti. Nujno se je treba osredotočiti na javne in zasebne naložbe, in sicer za krepitev konkurenčnosti EU, za doseganje boljše skladnosti med različnimi strategijami, pa tudi njihovih povezav z nacionalnimi sektorskimi in regionalnimi strategijami.

Kohezijska politika ostaja glavna naložbena politika in ima možnost pomembno prispevati k trajnostnemu razvoju Evrope ter doseči gospodarsko, socialno in teritorialno kohezijo v Evropi. Ti cilji so glede na krize, ki ogrožajo samo jedro evropskega projekta, pomembnejši kot kdaj koli prej.

Odbor za regionalni razvoj se je dobro usklajeval z Evropsko komisijo, Svetom, Odborom regij in organizacijami za med-regionalno sodelovanje. Svoja prizadevanja je usmerjal v zagotavljanje pomoči za izvajanje kohezijske politike in njenega splošnega vpliva ter temeljit pregled tega, pa tudi za izdelavo povzetka trendov za njen razvoj v prihodnosti.

Prihodnja posodobljena kohezijska politika bi morala temeljiti na načrtovanju proračuna, ki temelji na uspešnosti, na predhodnih pogojih in na tematski osredotočenosti, medtem ko bi morala hkrati dopuščati prožnost za odzivanje na posebne potrebe, ki lahko nastanejo naenkrat. Zaradi zagotavljanja pravega

Iskra Mihajlova
Predsednica Odbora za regionalni razvoj pri Evropskem parlamentu

okvira za naložbe iz Evropskih strukturnih in investicijskih skladov (ESI) bi bilo treba ohranjati povezave z evropskim semestrom in procesom gospodarskega upravljanja EU.

Evropsko teritorialno sodelovanje (Interreg) je dokazalo svojo učinkovitost in dodano vrednost za cilje EU, s čimer je prispevalo h krepitvi teritorialne kohezije in bi moralo kot tako ostati pomemben instrument po letu 2020.

„Program za podporo strukturnim reformam EU bo prispeval k učinkoviti in uspešnejši uporabi skladov Unije.“

Urbanizacija bo v naslednjih nekaj desetletjih odločilen trend, kar pomeni, da bo bistvenega pomena boljše usklajevanje politik EU, ki vplivajo na mesta.

Potrebno je boljše usklajevanje med prednostnimi nalogami EU, nacionalnimi

potrebami ter regionalnimi in lokalnimi potrebami. v tem kontekstu bo dodatno podaljšanje programa EU za podporo strukturnim reformam prispevalo k učinkoviti in uspešnejši rabi sredstev Unije. Pri izvajanju skladov ESI, EFSI in drugih finančnih instrumentov je treba zagotoviti boljše dopolnjevanje, ki bo državam in regijam pomagalo sprostiti novi potencial za rast ter povečati njihovo produktivnost in konkurenčnost.

Prav tako bi rad izpostavil pomen podaljšanja veljavnosti EFSI in zaključka revizije finančne uredbe za obdobje 2014–2020 in podrejenih aktov, kar bo utrlo pot do prožnosti, poenostavitve, učinkov finančnega vzvoda in še več naložb.

Izredno pomembno je vzpostaviti mehanizme in obsežne institucionalizirane platforme za sodelovanje, da se zagotovi boljše prepoznavnost in povečanje osveščenosti o uspehu in najboljših praksah, doseženih pri izvajanju skladov ESI. ■

Evropski parlament

Dvojna vizija kohezijske politike po letu 2020

Župana čezmejnih pobratenih mest Valge in Valke predstavljata svoji viziji in sanje za regionalno in mestno politiko za obdobje po letu 2020.

Mesti Valga (Estonija) in Valka (Latvija) predstavljata enega najbolj slikovitih primerov, kako dve sosednji državi izvajata osnovne vrednote EU. Osredotočata se na svobodne ljudi, zaposlene, kapital in pretok storitev, ki spodbujajo razvoj Latvije in Estonije – tako so skupni projekti nujno potrebni za življenje in prihodnost.

“Mesti Valga in Valka sta pripravljene postati vzorčni primer za podobna območja in mesta, saj že imamo izkušnje, dobro voljo in načrte za skupni razvoj.”

To sodelovanje se bo še okrepilo s pomočjo projekta EU za razvoj središča pobratenih mest Valge in Valke (*Valga-Valka twin town centre development*), ki je prav tako izjemen primer, kako EU skrbi za regionalni razvoj. Tu bi morali omeniti tudi, da bodo to vizijo udeležili arhitekti iz Španije, Estonije, Latvije in Italije.

Vents Armands Krauklis
Župan Valke (LV)

Kalev Härk
Župan Valge (EE)

Upamo, da bomo lahko z večjo pomočjo latvijske in estonske vlade ter institucij EU sprejemali ukrepe za resnično enotno delovanje tega mesta z visoko usposobljeno skupno zdravstveno službo, izboljšanim izobraževalnim sistemom ter skupnim razvojem poslovanja in trga dela.

Razlike v zakonodaji, vključno z davki, ne bi smele ovirati tega razvoja. Pobrateni mesti potrebujeta posebne zakone in dogovore med državami in na evropski ravni.

Mesti Valga in Valka sta pripravljene postati vzorčni primer za podobna območja in mesta, saj že imamo izkušnje,

dobro voljo in načrte za skupni razvoj. Danes, ko se razpravlja o prihodnosti EU, je lahko naša zgodba o uspehu odličen primer, ki služi kot dokaz evroskeptikom, da je EU edina možnost za doseganje konkurenčnosti v svetu. ■

1 city, 2 states

VALGA • VALKA

Kohezija z vključevanjem: naš izziv za prihodnost

Pogosto slišimo, da je Evropska unija odmaknjena od ljudi in da jo zanimajo le pomembne gospodarske politike. Te kritike vabim, naj obišejo mesto Santa Coloma de Gramenet in odkrijejo, kako je strukturna politika neposredno in občutno spremenila življenja številnih ljudi.

Santa Coloma de Gramenet v Kataloniji je kraj, kjer lahko ljudje uživajo v čudovitem saniranem naravnem okolju parka Parc Fluvial del Besòs, obišejo javno knjižnico nasproti občinskega podjetniškega središča, plavajo v športnem centru ali nakupujejo v nakupovalnem središču Fondo, ko čakajo na otroke, ki bivajo v javnem vrtcu v isti zgradbi. Velik del te poti poteka po ulicah, ki so bile tako kot omenjena območja in infrastrukture financirane iz kohezijske politike.

V metropolitanskem mestu z redkimi finančnimi viri, kot je naše, smo od samega začetka razumeli potrebo po zagotovitvi financiranja za izvajanje naših projektov. To smo storili v okviru prve pobude Skupnosti URBAN – del Strukturnih skladov – za posebne urbanistične ukrepe v operativnem programu za Katalonijo. s tem prek strategij za integrirani trajnostni razvoj mest nadaljujemo tudi v obdobju 2014–2020.

Xavier Valderrama
Koordinator evropskih projektov
za urbani razvoj, mestni svet mesta
Santa Coloma de Gramenet

Te priložnosti vidimo kot del stalnega procesa za zagotavljanje boljšega ravnesja in samozadostnosti mesta, dodali pa smo celovit pristop k trajnosti, sodelovanje javnosti in novo lokalno upravljanje obstoječe lokalne dediščine.

«Te kritike vabim, naj obišejo mesto Santa Coloma de Gramenet in odkrijejo, kako je strukturna politika neposredno in občutno spremenila življenja številnih ljudi.»»

Čeprav so bile izkušnje s kohezijsko politiko zelo koristne, pa imajo evropska mesta kot celota še vedno ogromne izzive, najbolj zaskrbljujoč med njimi pa je vedno večje število ljudi, ogroženih

zaradi socialne izključenosti. Gospodarska kriza je v naših družbah povzročila še več neenakosti in je eden glavnih razlogov za politično ravnodušnost na vseh vladnih ravneh. Lahko se pojavi paradoks, ko bo javnost, če se vladne ravni še bolj oddaljijo, kljub temu, kar sem ravno pojasnil glede pomembnosti udeležbe v EU za izboljšanje življenja ljudi, in kljub prizadevanjem, da se to posreduje naprej, še naprej obsojala institucije in jim pripisovala del odgovornosti.

Zato bi morala nova kohezijska politika po letu 2020 v vseh svojih regionalnih političnih okvirih ponovno potrditi svoje prednostne naloge za socialno vključenost. Posebej pa bi morala zahtevati, da morajo strategije za urbanistični razvoj vključevati načrt za boj proti socialni izključenosti, vključno z izmerljivimi cilji, in da bi bilo treba to prednostno nalogo izdatneje financirati. Od zdaj naprej bi morale biti strategije v naših mestih usmerjene v trajnost, celosten in vključujoč urbanistični razvoj. Nihče v družbi ne sme ostati zadaj. Kohezijo lahko dosežemo le z vključevanjem in rasto lahko le tako, da postanemo bolj kohezivni. ■

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

INTERVJU Z **MICHAELOM STORPERJEM**,
PROFESORJEM EKONOMSKE GEOGRAFIJE
NA LONDONSKI ŠOLI ZA EKONOMIJO

Regije so v globaliziranem svetu pomembnejše kot kdaj koli prej

Malo preden je Komisija objavila razmislek o izkoriščanju globalizacije, je organizirala seminar na visoki ravni z naslovom „Globalizacija: zakaj so regije pomembne“, da bi razpravljala o geografiji rasti, delovnih mest in neenakosti v Evropi, saj globalizacija, tehnološke spremembe in trajnostni razvoj različno vplivajo na regije EU. Profesor **Michael Storper** se je tega seminarja udeležil.

Svojo predstavitev ste začeli s citatom iz The Economist, ki se glasi: „Izkazalo se je, da je regionalna neenakost politično preveč nevarna, da bi jo prezrli“ in v nadaljevanju izpostavljate, da ta neenakost še dodatno poudarja našo dilemo o tem, ali vlagati v bolj razvite ali v manj razvite regije. Kaj je torej pomembnejše: učinkovitost ali pravičnost?

Za to srečanje na visoki ravni sem sodeloval s kolegom **Simono Iammarino** in **Andresom Rodriguez-Posejem**, s katerima smo pripravili študijo z naslovom „Regionalni razvoj v središču gospodarske prihodnosti Evrope“. Zago-

varjamo trditev, da ni več enostavnega kompromisa med učinkovitostjo in pravičnostjo: to je zastarela zamisel, če imamo glede „učinkovitosti“ v mislih, da vse skoncentriramo v regije z najvišjimi dohodki in pričakujemo, da se bodo koristi razširile na vse druge regije.

Mehanizmi za razširjanje so oslabei: večine so vse bolj skoncentrirane v manjšem številu krajev; z inovacijami se dogaja enako; preseljevanje se upočasnjuje in postaja vedno selektivnejše, pri čemer je en krog namenjen usposobljenim ljudem, drugi pa manj usposobljenim. To pomeni, da dolgoročno ljudje, ki se jih v številnih regijah preslabo izkorišča, ne morejo razvijati svojih veščin,

“ Pridobiti želimo koristi koncentracije in specializacije, prav tako pa želimo te koristi s premagovanjem obstoječih ovir za inovacije, podjetništvo, usposobljenost in mobilnost širiti na več regij. ”

THE LONDON SCHOOL
OF ECONOMICS AND
POLITICAL SCIENCE ■

preseljevanje je vedno težje, podjetniki pa ne morejo učinkovito vstopiti na trg.

Zato mora biti politika, ki vlaga v dolgoročne sposobnosti ljudi, podjetij in posameznikov v vseh regijah, učinkovitejša kot tista, ki predvideva, da bo geografska koncentracija koristila vsem ljudem in vsem regijam. Hkrati pa tu ne gre za ali-ali: še naprej moramo podpirati vrhunske metropolitanske regije in grozde vpricho sedanje globalne konkurence. Ta politika temelji na novo opredeljenem pojmu „pravičnosti“: zavrača starejši pojem prerazporeditve iz najuspešnejših regij v vse druge regije in ga zamenjuje z opredelitvijo pravičnosti, ki temelji na spodbujanju razvoja v vseh regijah.

Seveda omenjate talente in morda že veste, da je regionalna politika uvedla nov koncept: pametno specializacijo. v osnovi to pomeni, da regije spodbujamo k prepoznavanju njihovih prednosti in konkurenčnih prednosti ter vlaganjem v ta področja. v predstavitvi pa ste predstavili tudi politiko, ki temelji na razlikovanju. Ali menite, da med tema dvema obstajajo podobnosti?

Da, predlagamo poglobitev koncepta pametne specializacije in dodajanje

nekaterih orodij, da bo lahko učinkovitejša. Realno gledano se ne more vsaka regija specializirati za isto področje: tako nima smisla predlagati, da bi morala vsaka regija poskusiti postati „mala Silicijeva dolina.“

Namesto vsesplošnega pristopa k inovacijam in specializaciji uvajamo koncept „razvojnih klubov“, ki se nanaša na regije z različnimi višinami prihodka na prebivalca. Izzivi in kratkoročni cilji za regije z nizkimi, srednje visokimi in visokimi dohodki so zelo različni. „Pametno“ pomeni, da regije razumejo, v katerem razvojnem klubu so in kakšna je srednjeročno njihova realistična pametna specializacija. Ta izraz zagotavlja konceptu pametne specializacije dodatno natančnost.

Na koncu mi dovolite, da parafraziram naslov vaše predstavitve: Globalizacija: ali so regije pomembne?

V bistvu postajajo regije zaradi globalizacije vedno pomembnejše, saj se je izkazalo, da medtem ko globalizacija širi bogastvo po svetu in je zaradi tega 500 milijonov Kitajcev vstopilo v globalni srednji razred, pa hkrati v vsaki državi osredotoča bogastvo in dohodek

v metropolitanskih območjih v vseh državah po svetu. Tako so regije v globaliziranem svetu dejansko pomembnejše kot kdaj koli prej. v tem smislu želimo pridobiti koristi koncentracije in specializacije, prav tako pa želimo te koristi s premagovanjem obstoječih ovir za inovacije, podjetništvo, usposobljenost in mobilnost širiti na več regij. Sedanja tržna gibanja na nek način krepijo te ovire, mehanizmi razširjanja pa so prešibki za širjenje bogastva in priložnosti.

Za ta namen predlagamo strategije, ki jim pravimo strategije lokalno porazdeljenega razvoja („*place-sensitive distributed development strategies*“ (PSDDP)), to so razvojne strategije, ki so prilagojene natančno opredeljenim, vendar različnim potrebam klubov evropskih regij z nizkimi-, srednje visokimi in visokimi prihodki. Vsak izmed teh klubov ima različno strateško vodilno načelo in tako različne mešanice politik in ukrepov za vsako vrsto ozemlja. ■

Mednarodna razsežnost pametne specializacije

Corina Crețu, evropska komisarka za regionalno politiko, Konferenca Pametne regije, Helsinki

Pametna specializacija je svež pristop od spodaj navzgor, ki temelji na lokalnem pristopu k inovacijam in preoblikovanju gospodarstva v Evropi. Prav tako je tudi močna komponenta regionalnega razvoja na podlagi inovacij z namenom, da bi imele vse regije v Evropi koristi od rasti, ki temelji na znanju.

Pametna specializacija odpira nove priložnosti za medregionalno sodelovanje okoli skupnih prednostnih nalog, ki bi tako medsebojno dopolnjevale prednosti in preoblikovale evropski model rasti in vključevanja. Evropski svet, Evropski parlament in Evropski odbor regij so izpostavili potrebo po nadgradnji tega pristopa¹.

Krepitev zmogljivosti

Jedro kohezijske politike je omogočiti, da vse regije postanejo konkurenčne in izkoristijo priložnosti na notranjih in svetovnih trgih. Vendar pa krepitev zmogljivosti ni mogoča sama zase

ali s povsem navznoter usmerjene perspektive. Za razvoj strateških zmogljivosti, za sprejemanje odločitev, za izpodbijanje s strani kritičnih prijateljev in za razvoj partnerstev potrebuje mednarodna merila in sodelovanje. Take mreže medregionalnega sodelovanja omogočajo vzajemno učenje o dobrem upravljanju inovacij ter o koristih pretoka znanja.

Navzven usmerjene inovacijske strategije

Razvoj strategij pametne specializacije se pogosto v prvi vrsti osredotoča na upravljanje², da bi se prepoznalo obetavna naložbena področja v regiji za izgradnjo njenih primerjalnih prednosti, pogosto pa se malo pozornosti namenja drugim regijam in njihovim konkurenčnim prednostim. Od takrat so številne regije spoznale, da mednarodne primerjave in sodelovanje lahko pomagajo pri izogibanju nevarnosti za podvajanje ali podkritične naložbe ter so v pomoč pri krepitvi konkurenčne države njihovih prednostnih nalog v okviru pametne specializacije. Regije lahko z mednarodnim sodelovanjem skupaj izboljšajo svojo mednarodno konkurenčnost v globalnih vrednostnih verigah.

1) Sklepi Sveta z dne 10. junija 2016 o „raziskavam in inovacijam bolj naklonjeni, pametni in enostavni kohezijski politiki“, Resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. septembra 2016 o kohezijski politiki ter raziskovalnih in inovacijskih strategijah za pametno specializacijo (2015/2278(INI)); Mnenje odbora regij z dne 22. marca 2017 z naslovom „Strategije za pametno specializacijo: učinek na regije in medregionalno sodelovanje“.

2) „Proces podjetniškega odkrivanja“ z lokalnimi akterji s področja inovacij za doseganje soglasja o prednostih in prednostnih nalogah.

Pametna specializacija kot mehanizem za usklajevanje

Pametna specializacija pri navzven usmerjenih inovacijskih strategijah, ki stremijo k razlikovanju in usklajevanju z drugimi regijami, je lahko tudi močan mehanizem za izboljšanje kakovosti naložb v inovacije. Izkoriščajo dopolnjevanja med specializacijami v novih evropskih vrednostnih verigah. Na primer, v nastajajočem biogospodarstvu se različne regije specializirajo za različne vire proizvodnje biomase, za predelavo bioplastike ali za uporabo teh v različnih potrošniških izdelkih.

Konkurenčnost regij in regionalnih grozdov za novo rast in delovna mesta na takih nastajajočih trgih in v takih industrijah je popolnoma odvisna od sposobnosti usklajevanja medsebojnih virov, da se ponudijo celovite rešitve, medtem ko pametna specializacija zagotavlja sredstva za prepoznavanje partnerjev za sodelovanje po vsej Evropi.

Raznolikost kot konkurenčna prednost

Raznolikost je konkurenčna prednost Evrope v okviru razvoja novih rešitev za skupne izzive, zagotavljanja delovnih mest, čiste energije, mobilnosti ali zdravstvenega varstva za državljanke in spreminjanja teh izzivov v priložnosti za gospodarski razvoj z zagotavljanjem inovativnih rešitev.

Razvoj in testiranje rešitev za te izzive pogosto presejata sposobnosti posameznih regij ali držav. Pametna specializacija je evropski način odzivanja na družbene izzive z ovrednotenjem edinstvenih zmogljivosti vseh regij EU, ki lahko postanejo živi laboratoriji za prihodnost.

Tematska pametna specializacija spodbuja medregionalno sodelovanje

Tako je za pametno specializacijo potrebno tudi „pametno sodelovanje“. Tematske platforme za pametno specializacijo³ podpirajo mednarodna partnerstva za pomoč inovativnim

akterjem v partnerskih regijah pri usklajevanju njihovih naložb v nove evropske vrednostne verige⁴. Evropska komisija podpira ta partnerstva za razvoj skupnih načrtov za skupne naložbe v posebna prednostna področja, kot so učinkovita in trajnostna proizvodnja, sledljivost in masovni podatki v agroživilskih verigah ali pri ogrevanju in hlajenju. Udeleženi je že več kot 85 regij, ki krepijo zmogljivosti za razvoj grozdov, pilotnih projektov in demonstratorjev ter povečanje poslovnih naložb, ki koristijo regijam in Evropi kot celoti. ■

Jyrki Katainen, podpredsednik Evropske komisije, ki vodi projektno skupino „Delovna mesta, naložbe in konkurenčnost“, konferenca Pametne regije, Helsinki

VEČ O TEM

Konferenca Pametne regije: v začetku junija je v Helsinkih potekala druga konferenca o pametni specializaciji v evropskih regijah, kjer so se ocenjevali dotedanji dosežki in kjer je bila utrta pot za prihodnji razvoj.

<http://europa.eu/!mf36Hu>

3) Glejte platformo S3: <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/s3-thematic-platforms>.

4) Tematske platforme za pametno specializacijo za energijo, posodobitev industrije in agroživilstvo delujejo od junija 2016 z namenom zbiranja regij in njihovih akterjev s področja inovacij v partnerstva za uskladitev naložb v prednostna področja. Konec maja 2017 se je uradno začelo 18 takih partnerstev, v katera je vključenih približno 85 regij.

RIS3 – *raison d'être*, prvi rezultati in njena prihodnost

Cilj pristopa pametne specializacije je spodbujati regije, da bodo prepoznale nekatere strateške domene za razvoj raziskovalne in inovacijske dejavnosti. Pri tem lahko regije obravnavajo dvojni problem – tj. problem diferenciacije in specializacije svojih inovacijskih zmogljivosti –, ki ga standardne inovacijske politike na splošno slabo obravnavajo.

RIS3 zagotavlja orodja in procese za reševanje regionalne heterogenosti, regijam pomaga prepoznati in izkoristiti medsebojne razlike ter jih prevesti v prihodnje konkurenčne prednosti.

To je *raison d'être* za pametno specializacijo: osredotočenje pozornosti in virov na določeno število strateških domen za aktiviranje uspešnih procesov podrobne opredeljevanja in specializacije glede inovacij.

“*Raison d'être za pametno specializacijo: osredotočenje pozornosti in virov na določeno število strateških domen za aktiviranje uspešnih procesov podrobne opredeljevanja in specializacije glede inovacij.*”

Oblikovanje strategij pametne specializacije ne pomeni, da bi bilo treba „vse ostalo“ zanemariti. Seveda so najbolj generične in horizontalne politike še vedno nujne in pametna specializacija postaja dodatna možnost, za katero se regijam priporoča, da jo aktivirajo, če lahko vzpostavijo inteligenten proces identifikacije strateških domen in njihovega razvoja.

Medtem ko je še prezgodaj za vrednotenje vpliva RIS3 na inovacije, produktivnost in rast, pa so nekateri rezultati že opazni, če ne tudi merljivi.

Eden izmed temeljnih izidov je, da je sam proces oblikovanja strategije ustvaril ugodne učinke, ki izhajajo iz zavezanosti regij za proces odkrivanja podjetnikov. Na primer, danes regije same vedo bolje kot prej, saj sta bila potrebna samoocenjevanje in odkrivanje potencialov ter zmogljivosti.

Za regije je koristno in produktivno, da več prizadevanj vlagajo v odkrivanje in izbiranje prednostnih področij za raziskave in razvoj ter inovacije, in sicer podrobno in za prihodnost. Znanje in izkušnje, ki jih pridobijo pri odkrivanju in izbiranju pravih smeri za raziskave in razvoj ter inovacije, so lahko dragoceni pri izvajanju poznejših faz načrtovanja izdelka/procesa/trga, proizvodnje in distribucije.

Oblikovalcem politike se počasi privzgaja nova politična miselnost – sestavljajo jo decentralizacija, medsebojno vplivanje med javnim in zasebnim, spoznavanje samega sebe ter določanje prednostnih nalog.

Dodaten pomemben rezultat je, da ta pristop zagotavlja novo utemeljitev za izmenjavo znanja in sodelovanje med

Prof. Dominique Foray
Predsednik oddelka za ekonomijo
in upravljanje inovacijske
dejavnosti,
École Polytechnique Fédérale
de Lausanne (CH)

regijami, saj pametna specializacija pomaga pokazati, da si vsaka regija deli nekatere prednostne naloge z več drugimi regijami – in to je utemeljitev za izgradnjo omrežij in partnerstev.

Vpliv tega pristopa je bil v Evropi in drugje nedvomno ogromen. Glede na tak vpliv in pomembno mobilizacijo tako javnega kot zasebnega sektorja na regionalni ravni bi bilo preprosto nesmiselno prenehati uporabljati pristop RIS3. Proces političnega učenja je bil pomemben in regije znajo zdaj mnogo bolje nadaljevati z oblikovanjem in izvajanjem S3, kot so to znale pred petimi leti, ko je bil ta koncept uveden. Veliko so se naučile in še vedno se učijo. Zato smo lahko prepričani, da bodo regionalne agencije in deležniki mnogo učinkovitejši in uspešnejši pri uresničevanju RIS3, če bodo morali to ponovno izvesti tudi za naslednje obdobje. ■

Oblikovanje naložbene politike za bolj povezano Evropo

Kohezijska politika EU podpira več sto tisoč projektov v vseh evropskih regijah. Je največji vir naložb v EU, ki spodbuja pomembne projekte realnega gospodarstva in prispeva k strukturnim spremembam v državah članicah EU.

Emma Marcegaglia
Predsednica združenja
BusinessEurope

“Kohezijska politika mora posodobiti in poenostaviti način delovanja z določitvijo srednje- do dolgoročnega okvira, toda z dovolj prožnosti za ponovno prilagoditev na nove dogodke, s podpiranjem projektov z jasno dodano vrednostjo EU in z zagotavljanjem prave pobude za uspešnost.”

Kohezijska politika je del pogodb in odraža solidarnost EU. Še bolj kot to pa je ta politika zelo pomembna za podporo bolj povezani Evropi v vseh oblikah: gospodarski, socialni in teritorialni.

Toda zdaj je čas, da presežemo miselnost prerazporeditve in hitre porabe ter premislimo o tej politiki v okviru logike naložb, konkurenčnosti in strukturnih izboljšav. To bo nujno za spodbuditev uspeha kohezijske politike, obenem pa bo doseženo večje zблиževanje med državami članicami, kar je nujen pogoj za pravilno delovanje EU in zlasti evrskega območja.

Kohezijska politika mora biti sestavni del evropske naložbene strategije z močnim teritorialnim pristopom, njen cilj pa mora biti, da se vsako regijo opremi s potrebnimi orodji za izboljšanje konkurenčnosti. Voditi mora v gospodarsko in strukturno preoblikovanje, zagotavljanje odporne osnove v vsaki regiji, ki temelji na lastnih odlikah regij.

Pomembno je priznati, da dosežki kohezijske politike sežejo mnogo dlje od finančnega proračunskega okvira, ki je na razpolago prek Evropskih strukturnih in investicijskih skladov (ESI), in da so tesno

povezani s pozitivnimi stranskimi učinki, ki jih prinaša. Ti so vidni v smislu povečanja zmogljivosti, opredelitve dolgoročnih prednostnih nalog, strategij regionalne specializacije, partnerstva in drugih.

Toda te koristi je treba razširiti, zato mora kohezijska politika posodobiti in poenostaviti način delovanja z določitvijo srednje- do dolgoročnega okvira, ki pa je dovolj prožen za ponovno prilagoditev na nove dogodke in podpira projekte z jasno dodano vrednostjo EU ter zagotavlja prave pobude za uspešnost.

Zlasti si moramo še naprej prizadevati za politiko, ki se „osredotoča na rezultate“ in manj na zgolj formalno skladnost. s poenostavljenim, celostnim in sorazmernim sistemom nadzora moramo poskrbeti, da bodo strukturni skladi dostopnejši in razumljivejši. Še naprej moramo krepiti upravne in tehnične zmogljivosti na regionalni ravni ter resnično partnerstvo v vseh fazah programov in na vseh ravneh upravljanja.

Nazadnje pa mora kohezijska politika boljše razumeti, da EU in njene članice

delujejo in konkurirajo v svetovnem merilu. Na primer, skladi ESI morajo ostati odprti za podjetja vseh velikosti. Ne smemo pozabiti, da imajo srednje velika kapitaliska podjetja in velika podjetja močan pozitiven učinek prelivanja na lokalno gospodarstvo, vključno z rastjo MSP. Zato se mora EU izogniti ustvarjanju pojava uhajanja naložb v Evropi, temveč raje uporabiti svoja orodja za zagotavljanje, da bo privlačna za naložbe, pri čemer pa mora še naprej graditi močno in povezano Evropo. ■

BUSINESSEUROPE

BusinessEurope je vodilni zagovornik rasti in konkurenčnosti na evropski ravni, ki se zavzema za podjetja po vsej celini in zagovarja vprašanja, ki najbolj vplivajo na njihovo uspešnost:

<https://www.businessseurope.eu/>

Kohezijska politika in paradoks javnega sektorja

Prihodnja kohezijska politika bo imela veliko skupnega s sedanjo. Zakaj? Ker bodo cilji trenutnega programskega obdobja – zagotoviti pametno, trajnostno in vključujočo rast – v prihodnosti postali še pomembnejši.

Poleg tega bodo v prihodnosti postale pomembnejše tudi številne ključne teme programa za obdobje 2014–2020 – kot so poudarek na rezultatih, krepitev kakovosti institucij in poenostavitev predpisov.

Doseganje otipljivih rezultatov je še pomembnejše, ko mora EU evropskim državljanom dokazovati svojo vrednost. Novi poudarek na rezultatih – izidih in vplivih regionalne politike – močno zamuja, saj se je v preteklosti preveč poudarjala sposobnost regij za črpanje iz skladov kot sredstvo za doseganje cilja in ne kot cilj sam po sebi. Poudarek na rezultatih kaže na pomen druge teme – institucionalnega kalibra.

Kaliber institucij, zlasti javnih, je verjetno najpomembnejša sestavina v receptu za inovacije in razvoj. Vseeno pa bo morala prihodnja kohezijska politika rešiti paradoks javnega sektorja.

Ta paradoks je posledica dveh skrajno različnih usmeritev. Po eni strani je bil javni sektor skoraj desetletje pod pritiskom zaradi varčevanja, ki je zmanjšalo njegovo sposobnost ukrepanja. Po drugi strani pa postaja javni sektor zelo pomemben v sektorjih družbenih izzivov, kot so energetika, zdravje, izobraževanje, promet, zanesljiva preskrba

s hrano, dostojna skrb za starostnike, ki ogromno prispevajo k pametni, trajnostni in vključujoči rasti.

Če želi kohezijska politika v prihodnosti ustvariti bolj otipljive rezultate, mora delati s pametnim in ne s skrčenim javnim sektorjem. Za ta namen morajo javne uprave in njihove agencije opustiti način vodenja na podlagi „vodenja in nadzora“, ki so ga uporabljale v preteklosti, ter ga prilagoditi najuspešnejšim agencijam, kot so SPRI v Baskiji, Aster v deželi Emilia Romagna in JIC v Južni Moravski. Te agencije imajo izkušnje pri spodbujanju regionalnih ekosistemov inovacij, v katerih se deležniki iz javnega, zasebnega in drugih sektorjev naučijo sodelovati za medsebojno koristne cilje.

„Kaliber institucij, zlasti javnih, je verjetno najpomembnejša sestavina v receptu za inovacije in razvoj.“

In nazadnje, poenostavitev zakonodaje mora ostati glavna prednostna naloga. Trenutno javni sektor dobiva mešane signale: retorika kohezijske politike ga spodbuja k večji okretosti, ustvarjal-

Kevin Morgan
Profesor upravljanja
in razvoja ter
dekan za sodelovanje na
Univerzi v Cardiffu (UK)

nosti in eksperimentalnosti, medtem ko revizijska kultura ne dopušča neuspeha in ovira ustvarjalnost v imenu skladnosti.

Kohezijska politika, ki obravnava ta vprašanja, lahko upravičeno trdi, da je resna glede zagotavljanja pametne, trajnostne in vključujoče rasti. ■

Kohezijska politika: dosežki in želje, kanadska perspektiva

Evropska unija in njena vodilna kohezijska politika sta že dolgo v interesu političnih skupnosti v Kanadi. Ta komentar ponuja kanadski pogled na opazne dosežke te politike in o želje za prihodnost.

Dr. Neil Bradford, predsednik oddelka za politične vede Visoka šola v Huronu, univerza Western University (CA)

Kot izredno decentralizirana federacija z obsežno geografijo in izrazitimi regionalnimi identitetami se Kanada srečuje s številnimi enakimi izzivi „enotnosti v raznolikosti“ kot EU. Od šestdesetih let prejšnjega stoletja so kanadske vlade izvajale teritorialne strategije za regionalno gospodarsko zблиževanje in nacionalno socialno kohezijo, inovativne zamisli in najboljše prakse pa so iskale v EU.

Dosežki

Povezovalni gospodarski razvoj: Kohezijska politika EU je vodilna politika dveh regionalnih razsežnosti. Najprej se je premaknila z velikih naložb v infrastrukturo v regijah v zaostanku na notranjo rast prek produktivnosti in podjetništva v vseh regijah, nedavno pa na „pametno specializacijo“ prek regionalnih inovacijskih sistemov. Drugič, politika vključuje

socialne in okoljske cilje, ki se hkrati osredotočajo na trajnost regionalnih gospodarstev in socialnih naložb za spodbujanje rasti. Vključujoč razvoj EU pomeni bolj združevanje kot pa sklepanje kompromisov na področju gospodarskih, socialnih in ekoloških prednostnih nalog.

“Evropska unija in njena vodilna kohezijska politika sta v že dolgo v interesu političnih skupnosti v Kanadi.”

Upravljanje na več ravneh: Kohezijska politika gradi na načelih subsidiarnosti in partnerstva. Usklajevanje politike na več ravneh poteka od posvetovanja in obveščanja ter prek pogodb o upravljanju za „prožno pogojevanje“, ki razjasnjujejo pričakovanja glede financiranja EU in obenem omogočajo prilagajanje regionalnih programov. Upravljanje EU na več ravneh združuje „lokalno politiko“ s hierarhičnim nadzorom in podporo.

Učenje in prilagajanje: Kohezijska politika ustvarjalno uporablja podatke za oblikovanje in izboljšanje regionalnega načrtovanja. Naložbe EU vodi močan tristopenjski okvir za razlikovanje med regionalnimi sredstvi in potenciali. Vrednotenje programa se vse bolj opira na cilje, kazalnike, primerjalne analize in spremljanje. Mešanica kvantitativnih in kvalitativnih ukrepov razjasnjuje učinkovitost javnih naložb ter izpopolnjuje regionalno izvajanje.

Težnje

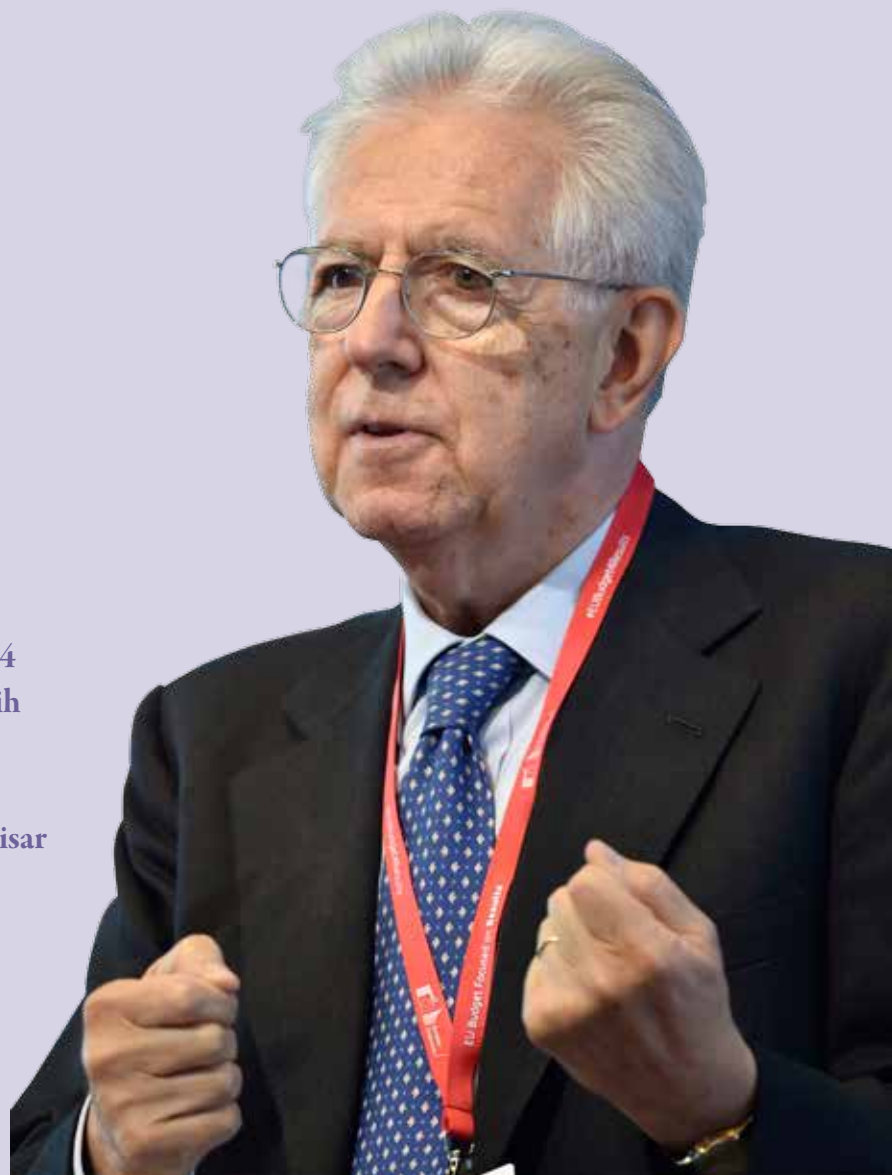
Spreminjanje demografije: Kohezijska politika EU se spopada z zapletenimi migracijskimi izzivi, ko begunci iščejo nove domovine in ko se usposobljena delovna sila seli po državah članicah. Hkrati pa se evropsko prebivalstvo na splošno stara. Ta politika potrebuje inovativno načrtovanje poselitve za veliko raznovrstnost in ustvarjalne reforme na področju socialnega varstva po življenjskih obdobjih.

Digitalno preoblikovanje: Kohezijska politika se spopada z zapletenimi regionalnimi in socialnimi izzivi, medtem ko tehnologije spreminjajo delo, proizvodnjo in potrošnja gospodarstva platform. Digitalni razkorak ogroža teritorialno in socialno kohezijo, medtem ko se naložbe osredotočajo na mestna središča. Ta politika za širjenje digitalnih priložnosti prek izboljšav e-storitev, nadgradnje usposobljenosti in socialnih inovacij zahteva „vključujoče inovacije“.

Upravne inovacije: Kohezijska politika se spopada z zapletenimi izzivi upravljanja, saj nacionalne vlade in regionalni organi menijo, da je dostop do programov birokratski, in s kontroliranjem nadzora. Upravljanje politike je treba poenostaviti, izvajanje programov pa mora temeljiti na „skupnem upravljanju“. Protokoli vrednotenja bi morali spodbujati skladnost s cilji kohezijske politike in uporabljati medsebojne preglede za krepitev upravne zmogljivosti tako oblikovanja politike EU kot izvajanja regionalnega programa. ■

Prihodnje finance EU

Skupina na visoki ravni o lastnih virih (HLGOR) je bila ustanovljena februarja 2014 za iskanje preglednejših, enostavnih, poštenih in demokratično odgovornih načinov financiranja EU. Skupini je predsedoval nekdanji italijanski predsednik vlade in komisar EU Mario Monti ter je sestavljena iz članov, ki so jih določili Evropski parlament, Svet in Evropska komisija. Končno poročilo in priporočila so bili v Evropskem parlamentu in Svetu predstavljeni januarja 2017.

Kateri so po vašem mnenju glavni izzivi za finance EU po letu 2020?

Glavni izzivi za finance EU so tu že danes in so podobni izzivom, s katerimi se srečuje EU: kako si povrniti zaupanje državljanov? Kako lahko zagotovimo večjo upravičenost evropskih izdatkov? EU so v zadnjih letih prizadele številne krize, večina med njimi pa izpostavlja nove prednostne naloge: krepitev konkurenčnosti evropskega gospodarstva in zlasti obravnavanje brezposelnosti mladih; zavarovanje naših zunanjih meja in izboljšanje sodelovanja na področju notranje varnosti in obrambe; izpolnjevanje naše zaveze za boj proti podnebnim spremembam in uničevanju okolja; in na koncu, zagotavljanje tekočega prehoda z EU-28 na EU-27, ko bo Združeno kraljestvo izstopilo iz EU.

To so vprašanja, v zvezi s katerimi se od EU pričakuje takojšnje ukrepanje in se nanjo v zvezi s tem tudi pritiska, kljub temu pa pogosto niso vključena v tradicionalno temeljno poslovanje, zlasti to velja za notranjo in zunanjo varnost, ki ostajata v okviru nacionalne suverenosti. Čeprav so bila pri zadnjih letnih proračunih uporabljena orodja za prilagodljivost, pa se njihovo izvajanje še ni začelo.

Katere večje spremembe predlagate v primerjavi s sedanjim sistemom?

Reformiranje sistema prihodkov je del te splošne preusmeritve, saj sedanji sistem financiranja – ki temelji na ogromnem

“Politike EU, zlasti kohezijska, koristijo vsem državam, tudi „neto plačnicam“.”

deležu nacionalnih prispevkov držav članic – daje prednost statusu quo in ovira osredotočanje na nove potrebe. Tako v poročilu skupine na visoki ravni o lastnih virih dajemo devet priporočil, ki prispevajo k spremembam.

Med tistimi, ki bodo po mojem mnenju imele najverjetneje močan vpliv, so osredotočenost na potrošnjo z najvišjo evropsko dodano vrednostjo, odprava rabatov v korist nekaterih držav in uvedba enega ali več novih lastnih virov, povezanih

“Prihodnji strukturni in investicijski skladi bodo imeli odločilno vlogo pri naših prizadevanjih za reforme, ker se jih pogosto kritizira, da financirajo preveč projektov z vprašljivo evropsko dodano vrednostjo.”

z glavnimi politikami EU. Na primer, lastni viri, ki temeljijo na skupnem reformiranem DDV ali skupnem davku od dohodkov pravnih oseb, se lahko oblikujejo tako, da prispevajo k boljšemu delovanju enotnega trga, da poenostavijo življenja naših podjetij in da podprejo boj proti davčnim prevaram ali utajam; lastni okoljski viri lahko prispevajo k prizadevanjem za dekarbonizacijo in k zeleni rasti. Po mojem mnenju predstavlja to slednje priporočilo način, kako lahko prihodek EU prinese dodatno dodano vrednost: EU ne more obračunavati davkov, njen prihodek pa lahko prispeva k doseganju politik in ciljev EU.

Katere so glavne ovire pri zagotavljanju uresničljivosti teh sprememb?

Najočitnejša ovira je postopek odločanja, ki se uporablja za sistem financiranja in vključuje nesorazmernost moči med Evropskim parlamentom in Svetom. Posvetovanja z Evropskim parlamentom se izvajajo le glede lastnih virov, medtem ko je za večletni finančni okvir potrebno njegovo soglasje. Parlament tudi soodloča o letnem proračunu. Poleg tega morajo biti odločitve v Svetu

sprejete soglasno in po ratifikaciji v vseh nacionalnih parlamentih. To je najtežji postopek, kar jih obstaja.

Ker v večini primerov voditelji, ki so prisotni na enem pogajanju, redko pridejo na drugega, nastajajo druge ovire, zaradi česar se spomin in izkušnje razpršijo ali pa to vodi do nesporazumov o tem, kako EU financira delo. Pogosta zmotna utemeljitve, ki se uporablja za zavračanje realnih lastnih virov, je na primer mnenje, da le nacionalni prispevki omogočajo državam članicam nadzor nad financami EU in da bi bolj neodvisni lastni viri vodili v nenadzorovana povečanja proračunov. To ni tako. Realni lastni viri bi spremenili sestavo prihodkov (in znižali nacionalne prispevke). Velikost proračuna se določi z večletnim finančnim okvirom. In glede na to, da mora biti proračun EU uravnotežen in se ne sme zatekati k dolgovi, se prihodki samodejno izračunajo, ko se znani izdatki – in ne obratno.

Kje vidite evropske strukturne in investicijske sklade?

Prihodnji strukturni in investicijski skladi bodo imeli odločilno vlogo pri naših pri-

zadevanjih za reforme, ker se jih pogosto kritizira, da financirajo preveč projektov z vprašljivo evropsko dodano vrednostjo. To še zlasti drži v bolj razvitih regijah bogatejših držav članic. Poleg tega je njihovo financiranje prek nacionalnih proračunskih okvirov pomembna lastnost osredotočenosti na neto bilance.

Prihodnja reforma bo imela težko nalogo, da povrne upravičenost ukrepov EU v številnih regijah, pri čemer se bo osredotočala bolj na javne dobrine na ravni EU kot na lokalnih ravneh. Prav tako bo morala pokazati koristi, ki jih ne bodo uživali samo neposredni upravičenci. Čezmejne koristi, prelivanje ali učinki finančnega vzvoda se zdaj zanemarjajo ali pa se skrivajo v proračunskih pogajanjih, kljub temu pa zagotavljajo ukrep evropske dodane vrednosti. To se mora spremeniti, da bo proračun preglednejši, odgovoren in pošten. Politike EU, zlasti kohezijska, koristijo vsem državam, tudi „neto plačnicam“.

Povzetek in priporočila, ki so na voljo v 23 jezikih: http://ec.europa.eu/budget/mff/hlgor/index_en.cfm

PODATKOVNA TOČKA: 3 – PLATFORMA ODPRTIH PODATKOV

ALI IMATE KAKŠNO VPRAŠANJE, ZA KATERO SI ŽELITE, DA BI BILO TEMA NASLEDNJIH PRISPEVKOV PODATKOVNE TOČKE PANORAME?

ALI OBSTAJA KAKŠEN NABOR PODATKOV, ZA KATEREGA SI ŽELITE, DA BI GA VKLJUČILI V PLATFORMO ODPRTIH PODATKOV O SKLADIH ESI?

ČE JE TAKO, POŠLJITE E-POŠTO NA NASLOV: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

Obveščanje o uspešnosti skladov ESI: vedno večja pomembnost skupnih kazalnikov

Potreba po spremljanju in poročanju o uspešnosti mora biti skupna odgovornost in temeljni del vseh pomembnih razprav o politiki EU.

Pri programih za obdobje 2014–2020 je bil viden napredek pri uporabi kazalnikov za merjenje rezultatov različnih skladov ESI – skupni kazalniki so močno orodje za sporočanje skupnih dosežkov politik v državah članicah. Te dogodke so spremljale druge izboljšave, povezane z uspešnostjo, kot so preudarnije in jasnejše določanje ciljev ter novi okvir uspešnosti, povezan z rezervo za uspešnost. Eden izmed učinkov večje osredotočenosti na uspešnost je, da kazalniki ne smejo biti več skrb nekaj tehnikov.

Zdajšnji sistem kazalnikov se je skozi leta razvijal na podlagi izkušenj in učenja, značilnega za posamezni sklad. Tako so skupni kazalniki skupni programom v okviru posameznega posebnega sklada, pri čemer so kazalniki prilagojeni ciljem,

značilnim za posamezne sklade, ciljnim sektorjem in utemeljitvi za posredovanje.

Dve glavni vprašanji sta vplivali na izbiro konceptov kazalnikov in na opredelitev skupnih kazalnikov:

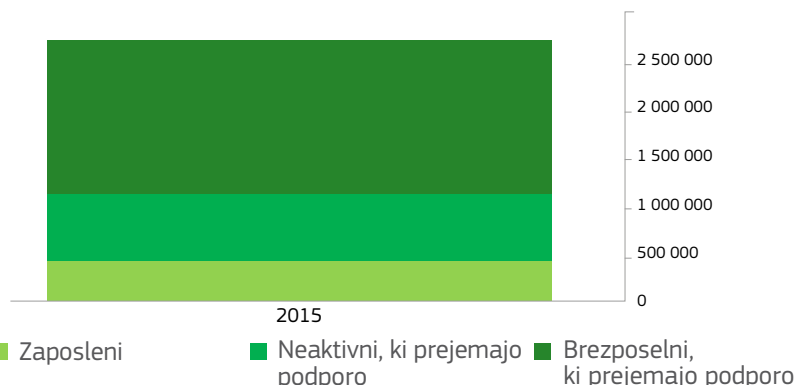
- ▶ Ali so kazalniki smiselni ukrep za posredovanje in cilje posebnega sklada?
- ▶ Ali so kazalniki na voljo brez ustvarjanja čezmernih stroškov in bremen za upravljavce in upravičence?

Za obdobje 2014–2020 so bili odgovori na ta vprašanja razviti v partnerstvu z deležniki in strokovnjaki iz držav članic po večletnem razmisleku.

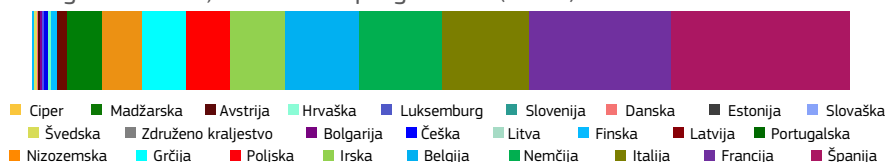
Najvidnejši rezultat sedanjega sistema kazalnikov na platformi odprtih podatkov skladov ESI je predstavitev naslovov „dosežkov“ (*achievements*) za skupne kazalnike po posameznih skla-

DVA PRIMERA IZ ESS IN ESRR DO KONCA LETA 2015

ESS: Zaposlitveni status udeleženca
Izvedeno: 2 707 055 udeležencev
Od katerih
Brezposelni, ki prejemajo podporo:
1 574 509 udeležencev
Zaposleni: 435 940 udeležencev
Neaktivni, ki prejemajo podporo:
696 606 udeležencev

Pregled vrednot, izvedenih s programom (2015)

dih in temah. Med drugimi izboljšavami so razširjeni seznam skupnih kazalnikov in boljše metodologije za zbiranje in poročanje o kazalnikih ESRR in ESS.

Ali je kazalnikov preveč?

To vprašanje je bilo postavljeno na najvišji ravni institucij EU, nenazadnje zato, ker bi bilo na ravni EU lažje komunicirati z nekaj kazalniki, ki jih ni težko združevati. Evropsko računsko sodišče je pred kratkim izrazilo dvom v smiselnost in uporabo tako številnih kazalnikov, značilnih za posamezne programe, ter omenilo težavnost njihovega združevanja na ravni EU.

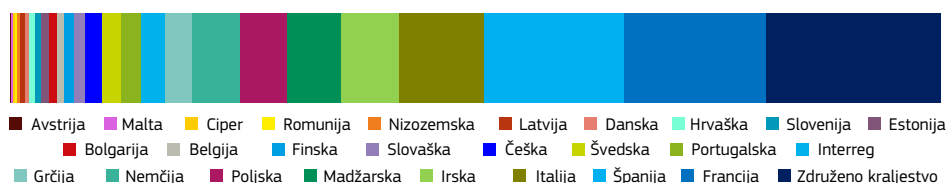
Po drugi strani pa imajo različni deležniki različne potrebe in predlagajo širok razpon kazalnikov, med katerimi so številni pomembni zanje in so že dostopni v njihovi regiji ali državi članici.

Še ena razlaga za navidezno veliko število skupnih kazalnikov EU je zelo široko tematsko področje ukrepov in sektorjev, ki se financirajo iz skladov ESI. Na primer, za ESRR je 46 skupnih kazalnikov.

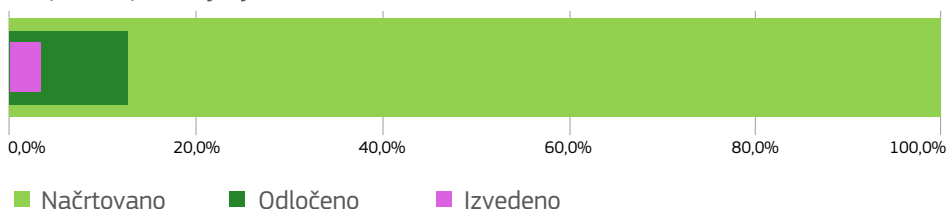
ŠTEVILNI SKUPNI KAZALNIKI PO SKLADIH SE PRENESEJO V NEKAJ KAZALNIKOV PO TEMI (THEME): V PRIMERU ESRR

RTRI: 6 kazalnikov	IKT: 1 kazalnik	Podjetja: 9 kazalnikov
Energija, podnebje: 5 kazalnikov	Okolje: 7 kazalnikov	Prevoz: 6 kazalnikov
Socialna infra.: 2 kazalnika	URBAN: 4 kazalniki	Interreg: 6 kazalnikov

ESRR: Podjetja, ki prejemajo podporo
Načrtovano: 1 098 048 podjetij
Odločeno: 137 463 podjetij
Izvedeno: 36 379 podjetij
Pregled ciljev programa

Napredek pri izvajanju

Morda sta pravi vprašanji: „Ali skupni kazalniki zajemajo ključne dosežke na različnih tematskih področjih?“ in „Ali obstajajo področja, kjer ne zajemamo ključnih dosežkov?“

Kam naprej?

V tej razpravi o večletnem finančnem okviru EU po letu 2020 in o prihodnosti skupnega upravljanja prek skladov ESI je pereča tema vprašanje uspešnosti in merjenja dosežkov. Glavna vprašanja so:

- ▶ Ali lahko izboljšamo merjenje uspešnosti skladov in obenem zmanjšamo breme za deležnike?
- ▶ Ali se lahko različni koncepti kazalnikov racionalizirajo po skladih? Ali potrebujejo različni deležniki različne kazalnike?
- ▶ Ali bi bilo pri opredeljevanju skupnih kazalnikov EU po skladih koristno merjenje dosežkov in njihovo sporočanje?
- ▶ Ali bi se morali osredotočiti na zmanjšanje števila posebnih nacionalnih kazalnikov? Ali sta kakovost kazalnikov in njihova politična ustreznost pomembnejši?

Morda se zdi, da gre za tehnično razpravo, vendar pa je to ključna razprava za prihodnost te politike. Opazujte ta prostor, ali še bolje, vključite se vanj!

VEČ O TEM

Platforma odprtih podatkov o skladih ESI

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

Na straneh „Theme“ (tema), „Country“ (država) oziroma „Fund“ (sklad) izberite razdelek „Achievements“ (dosežki).

Pogosta vprašanja platforme odprtih podatkov o dosežkih (Achievements):

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/faq/about_open_data/

Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št.

2/2017: Pogajanja Komisije o partnerskih sporazumih in programih na področju kohezije za obdobje 2014–2020:

<http://www.eca.europa.eu/sl/Pages/DocItem.aspx?did=41008>

Zakaj bi morala biti okrepljena kohezijska politika glavna prednostna naloga EU

Evropa ni nikoli potrebovala kohezijske politike bolj kot v teh težavnih in negotovih časih. Ogrožena je evropska enotnost, zaradi česar je vprašujoča prihodnost EU kot celote.

V najnovejšem razmisleku o izkoriščanju globalizacije je Evropska komisija upravičeno priznala, da „je treba prizadevanja usmeriti v lokalne in regionalne naložbene potrebe, [...] da bi vsem regijam zagotovili možnost, da izkoristijo prednosti notranjega trga in se bolje pripravijo na izzive globalizacije“.

Zaradi tega Konferenca obrobni morskih regij (CPMR) meni, da bi morala biti okrepljena in prenovljena kohezijska politika v prihodnjih letih glavna prednostna naloga na agendi Komisije.. v nadaljevanju je nekaj ključnih sporočil za prihodnost, če želimo, da se to uresniči.

Prvič, menimo, da bi bilo treba dodatno razširiti teritorialno razsežnost naslednje kohezijske politike. Evropski projekt potrebuje kohezijsko politiko za doseganje ciljev EU po državah članicah in regijah. Za cilje EU je odločilno, da se uresničujejo po vsej Evropi, vključno s specifičnimi ozemlji, kot so otoške regije, najbolj oddaljene regije in redko poseljena severna območja (NSPA).

CPMR se začne s predpostavko teritorialne, gospodarske in socialne kohezije kot ciljev Skupnosti v službi solidarnosti EU. Taka načela prebivalcem različnih ozemelj v EU omogočajo pravične koristi, ki izhajajo iz osnovnih svoboščin iz Pogodbe in se izvajajo prek politik Skupnosti.

Drugič, v zvezi s finančnimi instrumenti je naša vizija za obdobje po letu 2020 konstruktivna: namesto, da nasprotuje

“Namesto, da nasprotuje subvencijam in finančnim instrumentom, bi morala Komisija opredeliti, kje v prihodnji kohezijski politiki, ki bi se morala še naprej v prvi vrsti zanašati na subvencije, finančni instrumenti prinašajo največjo dodano vrednost.”

Eleni Marianou
Generalna sekretarka CPMR

subvencijam in finančnim instrumentom, bi morala Komisija opredeliti, kje v prihodnji kohezijski politiki, ki bi se morala še naprej v prvi vrsti zanašati na subvencije, finančni instrumenti prinašajo največjo dodano vrednost.

Podobno lahko Evropski sklad za strateške naložbe doda vrednost splošni naložbeni politiki Evrope, vendar pa ta ostaja izredno neuravnotežena, tako v geografskem smislu kot po sektorjih. Komisija bi morala

za ohranitev osrednje vloge kohezijske politike pri podpori regionalnega razvoja določiti jasne meje med tema dvema instrumentoma in zagotoviti smernice o tem, kako ju najbolje združevati.

In tretjič, menimo, da potrebuje Evropa ambiciozno strategijo za nadaljnje ukrepanje, ki bo nasledila strategijo Evropa 2020. Seveda bo kohezijska politika svoje cilje izpolnjevala le, če bo temeljila na celoviti, ambiciozni in dolgoročni evropski strategiji za trajnostno rast in razvoj v vsej EU.

Pričakovanja CPMR za obdobje po letu 2020 ostajajo visoka, saj gre namreč za prihodnost Evrope! ■

CPMR
CRPM

Konferenca obrobni morskih regij združuje približno 160 regij iz 25 držav iz EU in širše. CPMR, ki zastopa približno 200 milijonov ljudi, zagovarja bolj uravnotežen razvoj evropskega ozemlja. Deluje kot skupina za razmislek in lobistična skupina za regije, ki se osredotoča zlasti na socialno, gospodarsko in teritorialno kohezijo ter pomorske politike in dostopnost.

www.cpmr.org

Kohezijska politika: kako lahko EU hkrati ohrani solidarnost in naložbe?

Robin Huguenot-Noël
Analitik politike Evropskega
političnega centra o gospodarskem
upravljanju in proračunu EU,
in Alison Hunter

Višja svetovalka Evropskega
političnega centra za regionalno
politiko, regionalne inovacije in
industrijsko rast

Vzpon populizma in evroskepticizma, zlasti med prikrajšanimi skupinami, je povečal pritisk na EU, da okrepi svoje naložbene in solidarnostne instrumente, zlasti kohezijsko politiko.

Vendar pa je treba to krepitev obravnavati v kontekstu negotovosti, povezane s prihodnjo usmeritvijo EU v zvezi z notranjo in zunanjo varnostjo, dogajanjem v svetu, migracijami ter vztrajnimi neravnovesji ekonomske in monetarne unije (EMU).

Glede na to, da zaradi Brexita pričakujemo znatna krčenja proračunskih sredstev, je verjetno, da bo imela kohezijska politika v naslednjem večletnem finančnem okviru manjši proračun in dodatne nove prednostne naloge. Za kohezijsko politiko to pomeni nove izzive v času, ko se ponovno preverja njena učinkovitost v vlogi gonilne sile kohezije EU. Vendar pa ta kontekst odpira tudi

nove možnosti za doseganje novih dogovorov, ki temeljijo na bolj povezanem operativnem okviru, ki skupnosti kohezijske politike ne spodbuja k tekmovanju za sklade in koncesije, temveč jih zbližuje.

V celoti je treba oceniti, kako lahko kohezijska politika podpre solidarnost EU in hkrati zagotovi, da se trajnostno zagotavlja financiranje. Ta politika je v preteklih desetletjih dosegla veliko, s čimer je prispevala k agendi EU za „pametno, trajnostno in vključujočo rast“. Kljub temu pa je to pogosto na račun prekomerne birokracije, kritike „krožnega financiranja“, pomanjkanja usklajenosti med potrošnjo in potrebami ter izzivov v zvezi s črpanjem sredstev.

Projekt EU potrebuje svež zagon, podprt z drzno reformo skupne politike. Za okrepitev verodostojnosti in namena te politike bi bilo treba njene gospodarske, socialne in teritorialne cilje premestiti v jedro projekta EU. Pomembnost in vrednost kohezijske politike bi bilo treba bolje vključiti in jo razširjati po celotnem okviru politike in financiranja EU. Kohezijska politika lahko kot „podpornica“ solidarnosti EU le izkoristi in razširi svojo prisotnost na lokalni ravni, če se ji podeli status in vpliv, ki ju potrebuje, da to doseže.

Odločilna je jasnost namena. Verodostojnost politike je treba kot spodbudo za naložbe močno okrepiti, kar pomeni poenostavitve pravil in sistemov za uresničevanje ter uskladitev kohezijske politike z gospodarskim upravljanjem za povečanje prizadevanj za nadgrajevanje ter spodbujanje naložb. Nova kohezijska politika pa bi morala vključevati tudi diferencialen pristop ob ustreznem upoštevanju različnih zmožnosti uresničevanja po EU (npr. pri porabi sredstev in stopnji razvoja).

„Za okrepitev verodostojnosti in namena te politike bi bilo treba njene gospodarske, socialne in teritorialne cilje premestiti v jedro projekta EU.“

Morda bodo nekateri izmed teh predlogov naleteli na odpor. Vendar pa je v zdajšnjem okolju v interesu vseh partnerjev kohezijske politike, da se resno razmisli o mogočih reformah, da bo prihodnja politika po letu 2020 služila svojemu namenu. Najslabši izid bi bil, če bi se financiranje zmanjšalo, ne da bi se izkoristila priložnost za reformo in določanje prednostnih nalog. ■

Evropski politični center je neodvisna, neprofitna skupina za razmislek, namenjena vzpodbujanju evropskega povezovanja z analizami in razpravami, ki podpira in izziva evropske nosilce odločanja, da sprejemajo ozaveščene odločitve na podlagi dokazov in analiz ter zagotovijo platformo za vključevanje partnerjev, deležnikov in državljanov v oblikovanje politik EU in prihodnost Evrope: <http://www.epc.eu/about.php>

Boljše financiranje mest bo prispevalo k večjim rezultatom za državljane

Kohezijska politika je že dolgo eden od najmočnejših izrazov solidarnosti med državami članicami in regijami v EU in je prinesla izjemne izboljšave javnih služb in infrastrukture po vsej Evropi.

Kohezijska politika državljanom še naprej prinaša jasne in vidne rezultate na področjih, ki segajo od boljšega dostopa do šol, zdravstva in socialnega varstva, čistejšega zraka in vode do izboljšane in bolj trajnostne mobilnosti.

V mojem mestu Gent so strukturni skladi omogočili naložbe v rešitev na področju visoke tehnologije in tudi nizke tehnologije. Za ustvarjanje novega poslovnega okoliša smo vložili 5 milijonov EUR iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Pri najsodobnejši gradnji se bodo ponovno uporabljali naravni viri ter spodbujale raziskave, inovacije in podjetništvo. Obenem pa ESRR zagotavlja tudi dragocen začetni kapital za eksperimentiranje z novimi oblikami odločanja in socialnih inovacij, ki našim državljanom prinašajo jasne in vidne rezultate ter izboljšujejo kakovost njihovega življenja.

Vendar pa bo naslednji krog razprav o kohezijski politiki zaradi Brexita in dolgoročnejših posledic finančne krize potekal v bistveno drugačnem kontekstu. Odprtih ostaja več vprašanj o tem, kakšna točno bo zmogljivost naslednjega proračuna EU.

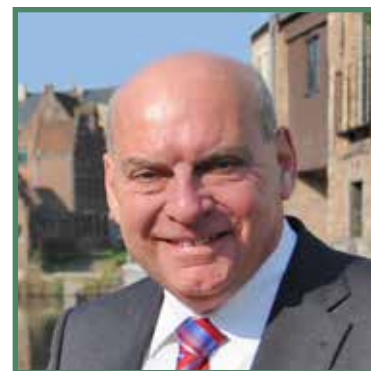
Ta izziv nam daje priložnost za ponovni razmislek o tem, kako delamo stvari v Evropi, in za boljše vključevanje državljanov v odločanje. Kohezijska politika je lahko gradnik za močnejšo in bolj

združeno EU, kjer se državljani počutijo povezane z evropsko zamisljivo in vidijo, kako EU prispeva k boljši kakovosti življenja naših mest.

Mesta so primerna za delo v partnerstvu z nosilci odločitev EU, da oblikujejo politiko, ki temelji na potrebah državljanov. Kot raven vlade, ki je najbližje državljanom, lahko naložbe EU povežemo z lokalnimi potrebami, kar zagotavlja večjo donosnost sredstev. Nedavni dokument združenja EUROCITIES o politiki zagovarja nadaljevanje močne kohezijske politike po letu 2020, ki temelji na treh načelih:

- 1) kohezijska politika mora še naprej zajemati vse regije. To je politika za evropsko solidarnost;
- 2) močnejša uporaba načela partnerstva mora pomagati pri izboljšanju vključenosti mest in omogočanju povečanega dostopa do financiranja. Večina globalnih izzivov je skoncentriranih v mestih in tam se tudi največkrat udejanjijo rešitve;
- 3) poenostavitev obstoječih virov financiranja, zlasti boljše vključevanje Evropskega socialnega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj, bo mestom pomagala do večje učinkovitosti pri uresničevanju odločilnih storitev.

Na Evropo smo lahko ponosni zaradi številnih razlogov: trajnega miru, večje blaginje in solidarnosti. Vseeno pa Brexit in vedno večji evroskepticizem EU pretresla vse do jedra. Močna kohezijska politika, ki mesta in regije učinkovito podpira pri njihovih prizadevanjih za reševanje naših izzivov, je lahko eno najmočnejših orodij EU za premagovanje te krize. ■

Daniël Termont
Župan Genta in predsednik
združenja
EUROCITIES

“*Kohezijska politika je lahko gradnik za močnejšo in bolj združeno EU, kjer se državljani počutijo povezane z evropsko zamisljivo in vidijo, kako EU prispeva k boljši kakovosti življenja naših mest.*”

EUROCITIES je omrežje večjih evropskih mest. Njegovi člani so izvoljene lokalne in občinske vlade večjih evropskih mest. Prek šestih tematskih forumov, široke palete delovnih skupin, projektov, dejavnosti in dogodkov ponuja članom platformo za izmenjavo znanja in zamisli, ki vplivajo na vsakodnevno življenje Evropejcev:

<http://www.eurocities.eu/eurocities/home>

Kohezijski skladi EU in boj proti revščini

Pomanjkanje napredka pri doseganju cilja iz strategije Evropa 2020 za zmanjšanje revščine za vsaj 20 milijonov ljudi ni le posledica finančne krize, ampak tudi neuspeha pri doseganju bolj uravnotežene socialne in gospodarske agende.

Ta neuspeh vodi v socialno in demokratično krizo. Nedavno predlagani evropski steber socialnih pravic je lahko začetek pravega odziva – vendar pa sta potrebna resna zaveza za nadaljnje delo in izvajanje na nacionalni ravni.

«Naslednji krog kohezijskih skladov EU bi moral upoštevati večje dodeljevanje sredstev ESS za socialno vključenost.»

Brez cilja glede revščine in pomembnih prizadevanj za nadaljnje delo s pomočjo strategije Evropa 2020 ter procesa semestra bi bil položaj še slabši. Eno najpomembnejših prizadevanj za zmanjšanje števila ljudi, ki živijo v revščini, je bila namenska oddelitev 20 % Evropskega socialnega sklada za socialno vključenost. Prvotna ocena Komisije kaže na formalno skladnost s to zavezo v vseh državah članicah. Toda, če ima Komisija s tem resnično resne namene, potem je nujno nadaljnje spremljanje in poročanje, da se odkrije, kaj je v financiranih ukrepih

Leo Williams
Direktor Evropske mreže za boj proti revščini

vključeno kot socialna vključenost, in oceni, v kolikšni meri ti ukrepi pomagajo ljudem ubežati revščini.

Platforma ESS, ki jo podpira Komisija, in zlasti tematska mreža o vključevanju, zagotavljata priložnosti za izmenjavo informacij o ukrepih za socialno vključenost, ki jih podpira ESS, v okviru treh tem:

- 1) inovacije na področju zagotavljanja socialnih storitev s posebnim poudarkom na deinstitucionalizaciji;
- 2) ukrepi za doseganje skupin in skupnosti, ki se srečujejo z visoko stopnjo revščine in diskriminacije, s posebnim poudarkom na brezdomcih in Romih; in
- 3) ukrepi za podporo pristopom za dejavno vključevanje s poudarkom na integriranih mehanizmih in spodbujanju udeležbe v družbi in na trgu dela. To delo bi moralo prispevati k določanju kazalnikov socialne vključenosti, ki bi lahko pomagali nadzirati namensko oddelitev sredstev za socialno vključenost.

Naslednji krog kohezijskih skladov EU bi moral upoštevati večje dodeljevanje sredstev ESS za socialno vključenost. Odločilna bo zaveza, da se vложи ves potreben čas in sredstva za zagotavljanje, da vsi ukrepi za socialno vključenost resnično dosegajo kazalnike na svojem področju. Poleg tega program sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim, ki se osredotoča na socialno vključenost, pomoč v hrani in materialno pomoč, kaže, kako lahko skladi EU spodbujajo učinkovite ukrepe, ki dosegajo ljudi in skupnosti, ki se srečujejo z revščino in izključenostjo.

Ta praksa se zavzema, da bi moral prihodnji finančni okvir EU, pa tudi podporni pomoč v hrani, vključevati obsežen program za socialno vključenost. Taki ukrepi so potrebni, da se osmisli steber socialnih pravic. ■

Evropska mreža za boj proti revščini je največja evropska mreža nacionalnih, regionalnih in lokalnih omrežij, ki vključujejo nevladne organizacije za boj proti revščini in lokalne skupine pa tudi evropske organizacije, ki se borijo proti revščini in socialni izključenosti: <http://www.eapn.eu/>

Ustvarjanje „zavezništva pripravljenih“

Karl-Heinz Lambertz, predsednik Združenja evropskih obmejnih regij in novoizvoljeni predsednik Evropskega odbora regij, poudarja pomembnost čezmejnega sodelovanja pri spodbujanju gospodarskega razvoja in kohezije.

Kaj je dodana vrednost evropske kohezijske politike za mejne regije EU?

Evropsko unijo delijo številne notranje meje, kjer razlike v pristojnostih, strukturah ter socialnih in davčnih predpisih pogosto povzročajo težave. Mejne in čezmejne regije tudi dodatno obremenjujejo geografske ovire, kot so meje, ki potekajo ob rekah in gorskih verigah. Meje se pogosto obravnavajo kot neprepustne ovire, ki zahtevajo preveč truda in časa, da bi se jih premagovalo. Vseeno pa uspešno čezmejno sodelovanje kaže, da so lahko nasprotovanja tudi vir gospodarske rasti in medsebojnega razumevanja. Za doseganje trajnostne in učinkovite evropske integracije je zato potrebno tesno sodelovanje prek čezmejnega sodelovanja. Če ob evropskih mejah ni kohezije, bo težko doseči cilj teritorialne kohezije iz Pogodbe za celotno EU.

Zaradi različnih lokalnih in regionalnih prednostnih nalog mejne regije brez pod-

pore kohezijske politike ne bi nikoli razvile svojega potenciala. Prepogosto so zamujene priložnosti za uporabo „kritične mase“ naložb, kar je smiselno le, če se to izvaja pri čezmejnih projektih – na primer, bolnice, čezmejne storitve, objekti za ravnanje z odpadki, gospodarsko sodelovanje itn. Pri tem je izziv, da se za meje ustvari nova funkcija, ki jih spremeni v sejne prostore. To je prikaz prave dodane vrednosti, ki jo lahko ima kohezijska politika v evropskih mejnih regijah.

Ali lahko povzamete, kaj so bili glavni dosežki in kaj je še treba storiti?

Kohezijska politika pomaga mejnim regijam razvijati njihov potencial s premagovanjem razlik pri prednostnih nalogah na kateri koli strani meja. Čezmejno sodelovanje pozitivno vpliva na evropske mejne regije, zlasti v zvezi z gospodarsko rastjo in zaposlovanjem, vedno se pojavlja poleg nacionalnih ukrepov in pomembno prispeva k izvajanju zdajšnjih in prihodnjih evropskih strategij.

To močno presega izmenjavo izkušenj in usklajevanje ter vodi do praktičnega sodelovanja z dokazanimi uspešnimi rezultati na področju razvoja infrastrukture, gospodarskega sodelovanja, inovacij in raziskav, trga dela, turizma, kulture in mnogo več.

Kohezijska politika ni le instrument za gospodarski razvoj in zmanjšanje regionalnih razlik, ampak kaže na dodano vrednost EU po vsej Uniji in v vseh regijah in mestih. Poleg tega je to edinstven primer evropske solidarnosti in enotnosti, ki vodi do močnejše in odpornejše Evropske unije – kot je navedeno v Rimski deklaraciji, je to naš skupni cilj.

Katere so glavne prednostne naloge za mejne regije glede prihodnjih financ EU?

Mejne regije – kakor velja za vse regije v EU – želijo proračun EU, ki za vse države vljane resnično prinaša spremembe. Namesto da bi povečevale število programov, financiranih iz EU in centralizi-

“ Meje se pogosto obravnavajo kot neprepustne ovire, ki zahtevajo preveč truda in časa, da bi se jih premagovalo. Vseeno pa uspešno čezmejno sodelovanje kaže, da so lahko nasprotovanja tudi vir gospodarske rasti in medsebojnega razumevanja. ”

ranih na evropski ravni, so mejne regije bolj naklonjene temu, da se skladi EU oblikujejo tako, da bodo podprli strategije za čezmejni razvoj in temeljili na regionalnih potrebah. Temu pravimo „krajevno usmerjen“ pristop, ki je nujen element kohezijske politike.

Zato je pomembno, da se poveča finančna podpora, predvidena za evropsko teritorialno sodelovanje po letu 2020, in da je bistveno višja kot zdajšnja, ki znaša 3% evropskega strukturnega in investicijskega sklada.

Prav tako moramo poskrbeti, da bodo postopki za upravljanje skladov racionalizirani in poenostavljeni, kar je bil namen pobude „proračun za rezultate“, ki jo je vodila Evropska komisija.

Kakšna stališča imate kot naslednji predsednik Evropskega odbora regij, od 12. julija, glede politike in skladov ESI po letu 2020?

Na majskem plenarnem zasedanju je Odbor regij – kot prvi organ EU – sprejel formalno stališče o prihodnosti kohezijske politike, ki temelji na intenzivnih raz-

pravah z evropskimi mesti in regijami, Evropsko komisijo, Evropskim parlamentom in tudi številnimi državami članicami ter nešteti deležniki.

Menim, da je moja vloga, ki jo bom imel kot prihodnji predsednik Odbora regij,

populizem in pomanjkanje zaupanja, ki ga čutijo prebivalci v EU, rešujemo le tako, da dokažemo, da EU koristi njihovim življenjem in njihovim skupnostim. Natanko to namerava storiti kohezijska politika in zato jo bomo v prihodnosti potrebovali bolj kot kdaj koli.

“ Edini namen za vse, ki delajo z EU in za njo, je izboljšanje življenj njenih državljanov in povečanje njihove koristi. ”

povezana s spodbujanjem skupnih zamisli o prihodnosti kohezijske politike tudi v okviru razprave o prihodnosti Evrope in ob upoštevanju, da Združeno kraljestvo zapušča Unijo.

Edini namen za vse, ki delajo z EU in za njo, je izboljšanje življenj njenih državljanov in povečanje njihove koristi. Trdno sem prepričan, da lahko naraščajoči

Poskusili bomo ustvariti „zaveznitvo pripravljenih“ za prizadevanja za reformirano kohezijsko politiko, ki bi morala biti znatno poenostavljena in temeljiti na močnejšem partnerstvu z mesti in regijami. To vključuje tudi vedno večji poudarek na ocenjevanju teritorialnih vplivov politik

EU za zagotavljanje, da vsi podpirajo cilj Pogodbe za gospodarsko, socialno in teritorialno kohezijo. ■

Skupščina evropskih regij za kohezijsko politiko po letu 2020, usmerjeno v rezultate

Skupščina evropskih regij verjame v novo vizijo za prihodnost kohezijske politike: izvedbeni mehanizem, ki je enostaven in dosega rezultate po vsej Evropi.

Michiel Rijsberman
Poročevalec Skupščine evropskih regij za kohezijsko politiko po letu 2020
Regionalni minister province Flevoland (NL)

Evropske regije vsak dan delajo s kohezijsko politiko in dajejo predloge s svojega področja za boljšo prihodnost. Skupščina evropskih regij je ustanovila delovno skupino za kohezijsko politiko, ki je 1. junija 2016 v Sankt Pölten v Avstriji sprejela deklaracijo. Določila je štiri področja: dolgoročno vizijo, poenostavitev in revizijo, združevanje evropskih strukturnih in investicijskih skladov z drugimi skladi ter večstopenjsko upravljanje in pretirano natančno izvajanje zakonodaje.

Kohezijsko politiko je treba preoblikovati, da bo lahko reševala prihodnje izzive EU. Javna vrednost, ki se pripisuje skladom ESI, se bo povečala po Brexitu, zmanjšanju proračunskih sredstev in nastajanju novih izzivov EU. Proti kohezijski politiki sta nizka stopnja črpanja njenih sredstev in obremenjujoč izvedbeni mehanizem. Kljub temu pa so skladi ESI prinesli dodano vrednost. Edina pot naprej vključuje kohezijsko politiko, usmerjeno v rezultate, jasne cilje EU in enostaven izvedbeni mehanizem za upravičence.

Glavni gospodarski, socialni in teritorialni izzivi iz regij bi morali predstavljati hrbtenico vizije za kohezijsko politiko po letu 2020. z zagotavljanjem subvencij za inovacije pri prenosu energije, podnebnih spremembah in socialni vključevanju.

“Glavni gospodarski, socialni in teritorialni izzivi regij bi morali predstavljati hrbtenico vizije za kohezijsko politiko po letu 2020.”

nosti v naših regijah postaja več kot le mehanizem za zmanjševanje neenakosti med evropskimi regijami. Izboljšanje kakovosti življenja državljanov po Evropi je ključ za vsakim evrom, porabljenim za subvencije. Vizija Evrope jutrišnjega dne s skupnimi evropskimi cilji bi morala zagotoviti smer in med upravičenci ustvariti občutek lastništva.

Prenovljeni izvedbeni mehanizmi bi morali zagotavljati: preprečevanje pretirano natančnega izvajanja zakonodaje; en sam pravilnik za različne sklade ESI in razlikovalne revizijske režime, ki temeljijo na sorazmernosti pri stopnjah napak in obsegu programa. ■

Skupščina evropskih regij je največje neodvisno omrežje regij v širši Evropi, ki združuje regije iz 35 držav. Vedno je prevzemala dejavno vlogo v razpravah o kohezijski politiki. Septembra lani je več kot 300 regionalnih predsednikov podpisalo pobudo za „trdno prenovljeno regionalno politiko po letu 2020 za vse regije“.
<http://aer.eu/>

Vodenje 7. konference o kohezijski politiki 2017

Kot moderatorka 7. konference o kohezijski politiki, ki bo letos v Bruslju, se veselim komunikacije z dinamično mešanico glavnih govornikov, udeležencev, navzočih, ljudstva EU in drugih na tem dvodnevnem dogodku.

Letošnja konferenca poteka v senci Brexita, ki bo imel seveda pomemben vpliv na prihodnje proračune EU, vključno s skladi kohezijske politike. Ta trenutek je nemogoče pravilno izračunati finančni strošek izhoda Britanije na prihodnje proračune EU. Ocene segajo od 5 do 17 milijard EUR letnega primanjkljaja, kar je odvisno od številnih dejavnikov, vključno s tem, ali bo Brexit potekal gladko ali bo zahteven.

Kot irska novinarka se dobro zavedam gospodarskih in političnih posledic umika Britanije iz EU, pri čemer skupna meja med Irsko republiko in Severno Irsko predstavlja velike izzive za čas po Brexitu. Da pri tem ne omenim še škode, ki jo ima lahko to za pomembno trgovino med Irsko in Združenim kraljestvom. Če pa vprašanje Irske postavimo na stran, bo upravljanje morebitnega finančnega primanjkljaja velikanska težava za EU in njen proračun po letu 2020 po britanskem izhodu iz bloka. Tako bo Brexit zagotovo v središču na prihodnji konferenci o kohezijski politiki.

Ena izmed prvih razprav, ki jih bom vodila prvi dan, bo osredotočena na to, kako lahko kohezijska politika prispeva k posodobitvi evropskega gospodarstva. Običajno pri moderaciji razprav o posodobitvi

evropskih gospodarstev na koncu vedno razpravljamo o vedno večjem vplivu digitalizacije na industrijo in družbo. Na teh razpravah se pogosto obravnavajo vprašanja, kot so kamioni brez voznika, samodejne proizvodne linije in napredne robotske tehnologije.

Veliko vprašanje je, kako države EU sprejemajo to digitalno preobrazbo. To je zlasti pomembno za manj napredne regije in mesta. Če jim ne uspe omogočiti takega digitalnega napredka, ki je potreben za ohranitev gospodarske in socialne uresničljivosti, obstaja nevarnost, da bodo ostale v ozadju in da bomo imeli nekakšno Evropo dveh hitrosti, pri čemer bodo nekatere države tehnološko naprednejše od drugih.

Zdaj živimo v dobi, ki od nas zahteva stalno izpopolnjevanje in preusposabljanje, če želimo ostati pomembni na svojih delovnih mestih in v naših družbah. Če se odklopimo iz digitalnega omrežja, bomo morda zaozstali v vedno bolj tehnološkem svetu.

“Kot irska novinarka se dobro zavedam gospodarskih in političnih posledic umika Britanije iz EU, pri čemer skupna meja med Irsko republiko in Severno Irsko predstavlja velike izzive za čas po Brexitu.”

Zato morajo regije in mesta pametno upravljati prehod s starih gospodarstev na nova, najsi bo to pri omogočanju preusposabljanja voznikov tovornjakov ali pri vključevanju robotskih tehnologij, tako da

Karen Coleman
komentatorka/novinarka/
moderatorka

povečujejo vlogo ljudi v družbi, namesto da bi jih nadomestili. Komisija EU pa mora zagotoviti, da ne bo ovirala njihovih poskusov posodabljanja z nalaganjem obilice nepotrebnih pravil in predpisov ter birokracije. Namreč, če regijam in mestom ne uspe usvojiti te digitalne pre tvorbe, morda ne bomo dosegli kohezije, za katero si prizadeva EU. ■

www.karencoleman.com

[@KarenColemanIRL](https://twitter.com/KarenColemanIRL)

Pripravite se na evropski teden regij in mest 2017

Evropski teden regij in mest bo leta 2017 potekal pod nazivom „Regije in mesta za boljšo prihodnost“. Dogodek bo vključeval približno 100 delavnic, razprav in dejavnosti povezovanja v mreže, ki se jih bo udeležilo okrog 5 tisoč udeležencev. Poleg delavnic, ki bodo potekale v Bruslju, se bo od septembra do novembra 2017 po vsej Evropi organiziral tudi program lokalnih dogodkov.

Petnajsti evropski teden regij in mest (EWRC) bo potekal ravno pred objavo kohezijskega poročila in predstavitevjo večletnega finančnega okvira EU za obdobje 2020–2026. To je možnost, da postane EWRC ena od platform za zbiranje in predstavljanje stališč regij in mest tako glede proračuna kot glede poznejših zakonodajnih predlogov, in sicer v zvezi s kohezijsko politiko in razvojem podeželja.

**15. EVROPSKI TEDEN
REGIJ IN MEST 2017**

**9.–12. OKTOBER 2017, BRUSELJ
PRIJAVE OD 10. JULIJA**

VEČ O TEM
[http://ec.europa.eu/regional_policy/
regions-and-cities/2017/index.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/regions-and-cities/2017/index.cfm)

Gradnja odpornih regij in mest

Ta sklop bo osredotočen na gospodarske in socialne učinke globalizacije, na politični odziv na ravni EU ter na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Udeležencem bo omogočil predstavitve in razpravo o inovativnih načinih za spodbujanje sprememb, zlasti glede tega, kako poskrbeti, da bodo evropska mesta pametnejša in odpornejša.

Delavnice bodo osredotočene na primer na to, kako lahko digitalne priložnosti pomagajo razvijati inovativno načrtovanje, industrijske preobrazbe, pametno specializacijo in boljše upravljanje za premagovanje sedanjih izzivov ter spodbujanje delovnih mest in naložb na vseh ravneh EU.

Regije in mesta kot predstavniki sprememb

V tem sklopu bodo obravnavane možne prilagoditve regionalne in mestne politike EU za naslednjih pet do deset let in spodbujali se bodo bolj splošni razmisleki o EU s stališča regij in mest. Zagotovljena bo platforma za prikaz učinkovitih prispevkov regij in mest EU k evropskemu projektu, omogočeno pa bo tudi podajanje prispevkov h glavni politični razpravi, ki poteka vzporedno s procesom „Razmislimo o Evropi“, ki ga je začel Evropski odbor regij.

Delavnice bodo osredotočene na način, kako lokalni in regionalni ekosistemi zmanjšujejo razlike, na primer, s krožnim gospodarstvom, tretjo industrijsko revolucijo, odprtimi podatki, integriranim teritorialnim razvojem, urbanimi laboratoriji, raziskavami in inovacijami, medtem pa hkrati zrejo v možnosti za prihodnost.

Izmenjava znanj za doseganje rezultatov

V okviru tega sklopa bodo imeli regionalni in nacionalni organi, ki izvajajo programe, podprte iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, priložnost izmenjati izkušnje in dobre prakse o upravljanju programa v obdobju 2014–2020. Med ključnimi vprašanji so obravnava načinov za zmanjšanje upravnega bremena za upravičence s poenostavitvijo, pa tudi različnih sredstev za krepitev institucij in vzpostavljanje upravne zmožljivosti med upravami na vseh ravneh.

Razprave s strokovnjaki bodo združene s prispevkom iz akademskih krogov, pa tudi od udeležencev iz držav zunaj EU, ki jih zanima proces evropskega povezovanja, tako z institucionalnega vidika kot v smislu politik, ki spodbujajo evropsko kohezijo.

Na delavnici bodo analizirani regionalni sistemi inovacij, teritorialna ocena vpliva, preoblikovanje učenja v ukrepanje, mesta z učinkovito rabo virov, analiza stroškov in koristi, med-regionalno sodelovanje in kako lahko inovacijska vozlišča ustvarijo bolj trajnostno uspešnost.

RegioStars

Namen nagrad RegioStars je opredeliti dobre prakse na področju regionalnega razvoja ter izpostaviti izvirne in inovativne projekte, ki bi lahko pritegnili in navdihnili druge regije.

Kategorije nagrad za leto 2017 so:

1. Pametna specializacija za inovacije MSP
2. Energetska unija: podnebni ukrepi
3. Krepitev vloge in aktivna udeležba žensk
4. Izobraževanje in usposabljanje
5. CityStars: mesta v digitalnem prehodu

Člani žirije RegioStars, ki jim predseduje evropski poslanec Lambert van Nistelrooij, trenutno ocenjujejo 110 prijav, ki so bile oddane letos.

Podelitev nagrad RegioStars 2017 bo v torek, 10. oktobra, v Bruslju. Letos bomo praznovali 10. obletnico nagrad in že drugo leto zapored bo potekalo tudi javno glasovanje.

VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/regio-stars-awards/

Lokalni dogodki

Vsako regionalno partnerstvo se pozove, naj organizira lokalni dogodek z naslovom „Evropa v moji regiji/mojem mestu“ v obliki dialoga z državljani, ki poteka med septembrom in decembrom 2017 in kjer je udeležen član Evropskega odbora regij.

Cilj dialogov z državljani je prisluhniti in poročati neposredno iz mest in regij ter o razpravah, ki potekajo. Te razprave so sestavni del pobude Odbora regij „Razmislimo o Evropi“, ki bo spomladi 2018 prispevala k mnenju o razpravi „Razmislimo o Evropi: glas regionalnih organov za obnovitev zaupanja v Evropsko unijo“, s čimer se omogočijo pravi prispevki regij in mest k političnemu procesu. Cilj je privabiti širok krog udeležencev, vključno s splošno javnostjo, oblikovalci politik in strokovnjaki, ter povečati ozaveščenost o vplivu politik EU na njihovo regijo in mesto. ■

VEČ O TEM

<http://cor.europa.eu/sl/events/Pages/reflecting-eu.aspx>

„Interreg Volunteer Youth“:

spodbujanje sodelovanja in solidarnosti prek meja

Evropska solidarnostna enota (ESC) je nova pobuda Evropske unije, ki ustvarja priložnosti, da lahko mladi prostovoljno delujejo ali delajo na projektih v svojih državah ali v tujini, ki koristijo skupnostim in ljudem po Evropi. Regionalna politika EU se je pobudi pridružila z 1 milijonom EUR, da bi čezmejnimi, nadnacionalnimi in medregionalnim programom ter sorodnim projektom omogočila gostitev prostovoljcev (državljanov EU med 18. in 30. letom starosti) za dva do šest mesecev. Cilj je podpreti in spodbujati dosežke programov in projektov Interreg ter o njih poročati, obenem pa izboljšati ozaveščenost o koristih sodelovanja prek notranjih meja EU. Sledita pričanji prvih dveh mladih prostovoljk, ki sodelujeta pri pobudi mladih prostovoljcev Interreg Volunteer Youth (IVY), ki jo vodi Združenje evropskih obmejnih regij.

Strasbourg, 14. september 2016: Vstopim v Evropski parlament in izberem sedež v polkrožni dvorani – željna poslušati Jeana-Clauda Junckerja, ki ima govor o stanju v Uniji.

„Solidarnost je lepilo, ki veže našo Unijo. [...] Ko je gorelo portugalsko hribovje, so plamene gasila italijanska letala. [...] v tem duhu Komisija danes predlaga ustanovitev evropske solidarnostne enote. Mladi po vsej Evropi bodo lahko prostovoljno ponudili svojo pomoč pri odzivanju na krizne razmere, in sicer tam, kjer jo ljudje najbolj potrebujejo [...]“

Glede na to, da sem odrasla in dolga leta študirala v čezmejnih regijah, sem začela ceniti dodano vrednost teritorialne kohezije in vključevanja v nadnacionalnem območju. Če je

prečkanje meje del vsakdana, bodisi v sklopu dela ali pri rekreativnem teku, se začneš zavedati, kako pomembno je, da te meje niso ovire.

Kolikor vem, je v EU vse povezano s solidarnostjo, demokracijo in možnostjo svobodnega potovanja; s tem, da imajo države skupno vizijo; s tem, da ljudje sodelujejo, zagovarjajo človekove pravice in premagujejo neenakosti; s tem, da državljani živijo v miru. Evropska solidarnostna enota ponuja prav to možnost, da se spodbuja in pospešuje vse te vrednote, ki krepijo povezavo med Evropejci.

V prostovoljstvu sem začela pridobivati izkušnje v ponedeljek, 20. maja, v okviru pobude Interreg Volunteer Youth. Kot poročevalka Interreg v okviru skupnega sekretariata Transnacio-

„Če je prečkanje meje del vsakdana, bodisi v sklopu dela ali pri rekreativnem teku, se začneš zavedati, kako pomembno je, da te meje niso ovire.“

nalnega programa Podonavje (DTP) si prizadevam za podporo sodelovanju ob evropskih mejah ter njegovo spodbujanje in poročanje o njegovi pomembnosti ter o koristih evropskega teritorialnega povezovanja. Cilj DTP je spodbujanje gospodarske, socialne in teritorialne kohezije, reševanje skupnih izzivov, kjer se za doseganje otipljivih rezultatov pričakuje transnacionalno sodelovanje.

Z zelo tesnim sodelovanjem pri 54 projektih, ki so bili odobreni v okviru prvega razpisa, sem dobila boljši/globlji/dodaten vpogled v način, kako se s transnacionalnim sodelovanjem pripravljata podlaga za dolgotrajne in celovite projekte s trajnostnega vidika. Sodelovanje med državami nam zagotovo lahko pomaga reševati skupne probleme z obogatitvijo pogledov na najboljše prakse ter vse, česar smo se naučili v drugih državah. Zbliževanje Evropejcev je način, kako omogočiti izmenjavo zamisli in sredstev, s čimer se spodbuja strateško delo za skupne cilje.

To, da sem bila prva prostovoljka ESC/IVY, napotena na to področje, mi je odprlo možnosti za nove, zelo dragocene izkušnje. Omogočilo mi je doživetje življenjskih izkušenj – sodelovanje pri dnevu odprtih vrat EU v Bruslju, Evropska komisija me je posnela za video, sodelovala sem na intervjujih za radijske postaje in časopise, srečala sem se s komisarjem za proračun in človeške vire ter s predsednikom Evropskega odbora regij, o svoji dogodivščini sem govorila na seminarju za madžarske novinarje ... Kako zahtevno, a epsko potovanje sem ravno začela!

Manon, Francija (leva na sliki)

Zakaj bi me morale kot Nemko zanimati Poljska, Danska, Švedska in Litva? Kar me je spodbudilo k prostovoljnemu delu v okviru programa Interreg za Južni Baltik – posebni program čezmejnega sodelovanja, ki vključuje več regij na območju južnega Baltskega morja –, je močna vera v dodano vrednost, ki jo sodelovanje prinaša državljanom v Evropi. Verjamem, da lahko evropska solidarnostna enota udeležencem Interreg Volunteer Youth ponudi edinstveno priložnost, da smiselno

prispevajo h krepitvi temeljev zaupanja – smisla skupnosti –, ki je vzajemno koristen in ki nas bogati. Zaradi edinstvenega pristopa „od spodaj navzgor“ mladih prostovoljcev Interreg Volunteer Youth, ki vključuje različne partnerje na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni, sem začela o solidarnosti razmišljati v smislu razširjene skupnosti, ki pospešuje sodelovanje prek meja in tvori številne dopolnilne ravni pripadnosti.

Kakšne izkušnje pri udejanjanju teorije sem pravzaprav imela do zdaj? Moja krivulja učenja v vlogi poročevalke mladih prostovoljcev Interreg Volunteer Youth se je začela z „velikim pokom“: dan odprtih vrat v prostorih palače Berlaymont v Bruslju. Več kot 30 generalnih direktorats Evropske komisije je svoje dejavnosti predstavilo več kot 12 tisoč državljanom! z Manon sva opravljali intervjuje, obveščali zainteresirane obiskovalce in imeli celo možnost v živo predvajati svoja mnenja o ESC v radijski oddaji. Zdaj ko sem ponovno na Poljskem, se to poletje veselim poročanja s terena o številnih zanimivih projektih evropskega teritorialnega sodelovanja.

„K prostovoljnemu delu v okviru programa Interreg za Južni Baltik me je spodbudila močna vera v dodano vrednost, ki jo sodelovanje prinaša državljanom v Evropi.“

Po prihodu iz Nemčije je moja prostovoljna udeležba v tem posebnem programu za čezmejno sodelovanje na območju južnega Baltskega morja, ki se je v pozitivnem duhu končal 6. maja, razširila moja obzorja, moj smisel za solidarnost in okrepila mojo vero v iskanje skupnih rešitev za današnje skupne izzive. Upam, da se bo moja krivulja učenja v vlogi poročevalke mladih prostovoljcev Interreg Volunteer Youth še naprej vzpenjala tako obetavno, kot je začela, in da bo še veliko več mladih prostovoljcev Interreg z odprtimi in optimističnimi obeti, ki se bodo ESC pridružili v prihodnosti.

Yasmin, Nemčija (na desni strani slike)

VEČ O TEM

https://europa.eu/youth/solidarity_sl
<https://www.interregyouth.com/>

Liam**Sara****Andrew**

Poročanje študentov o projektih Interreg na Malti

Letno srečanje Interreg 2017 je potekalo od 26. do 28. aprila na Malti. Organizirali sta ga Evropska komisija in generalni direktorat za regionalno in mestno politiko s podporo malteškega predsedstva Sveta Evropske unije.

Med tem dogodkom so imeli udeleženci možnost obiskati enega od treh projektov:

- čezmejni projekt Lithos o zaščiti in valorizaciji zgodovinske dediščine;
- transnacionalni projekt CypFire o zaščiti naravne dediščine sredozemskih regij pred požari;
- infrastruktura za obdelavo odpadnih voda na jugu Malte.

K udeležbi so bili povabljeni tudi študenti novinarske šole na malteški visoki šoli za umetnost, znanost in tehnologijo – MCAST. Obiski teh projektov so bili možnost, da bili mladi priča konkretnim koristim sodelovanja. Njihovi vtisi o obiskih projektov so zbrani v nadaljevanju.

Lithos

Ta čezmejni projekt med Malto in Sicilijo je osredotočen na varstvo in valorizacijo zgodovinske dediščine. Daphne Marie Fenech, vodilna arhitektka pri projektu Lithos na inkvizicijski palači v Vittoriosi, nam je pojasnila, da je projekt v osnovi osredotočen na sinergijo med zgodovinskim poklicem dveh narodov (Malto in Sicilijo) ter sposobnostjo njegove uporabe za obnovev zgradb in struktur, ki bi bile drugače izgubljene.

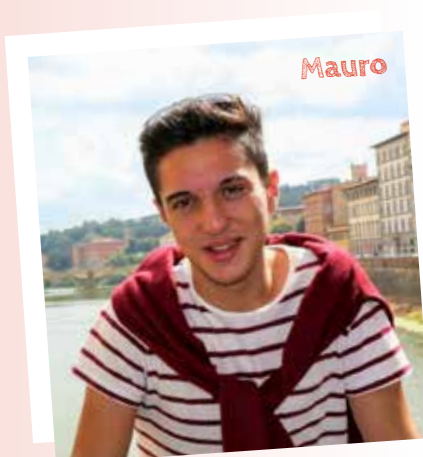
Ena izmed tehnik v ospredju projekta je stereotomija, ki se vrtili okoli geometričnega znanja risanja ter rezanja kock iz trdne snovi. Daphne Marie Fenech je izjavila, da je dejstvo, da so bili rezultati projekta otipljivi, pomagalo pri procesu prejemanja sredstev od Evropskega regionalnega sklada. Posledično sta bila muzej in izobraževalno središče postavljena z materiali, opremo in strokovnim znanjem, ki na Malti niso prisotni, ampak so uvoženi iz mesta Ragusa na Siciliji.

Ko gre za koristi dela z drugo državo članico EU na čezmejnem projektu, je Daphne Marie Fenech dejala, da je komunikacija med strankami izjemna in da platforma, kot je EU, pomaga oblikovati skupino držav, ki išče partnerje pri podobnih projektih.

Poleg pomlajevanja starih struktur in infrastrukture je cilj projekta tudi ponovni pojav zidarskih veščin na Malti. Pred to in podobnimi pobudami so se lokalni arhitekti bali, da se je za zidarske veščine in druge zgodovinske poklice v arhitekturi naznanjal konec.

Pomembna vloga šole MCAST je bila izpostavljena tudi med tem informativnim sestankom. Delo te ustanove v povezavi z različnimi raziskovalnimi dejavnostmi agencije Heritage Malta je dalo novo življenje številnim bodočim zidarjem.

Liam

CypFire

Dne 27. aprila sva se imela priložnost udeležiti dogodka Evropske komisije v okviru projekta CypFire. Pred obiskom nekaterih prizorišč je na lokalnem svetu mesta Mgarr potekal pogovor, kjer nas je pozdravil župan Paul Vella, ki je predstavil še tri govornike – Roberta Dantija, Giannija Della Rocco in Eman Vello.

Vsak je govoril o svoji udeležbi v tem projektu. Roberto Danti je najprej navedel cilj projekta CypFire: da se gozdne požare zatre z naravno oviro, tj. cipresami. Govoril je o tem, kako je projekt nastal z različnimi poskusi v različnih državah in s splošnim širjenjem znanja.

Gianni Della Rocca je govoril o tehničnem vidiku projekta z znanstvenimi podrobnostmi o lastnostih določenih vrst dreves, ki se imenujejo sredozemske ciprese.

Eman Vella pa je kot zadnji govoril o prispevku lokalnega sveta mesta Mgarr v preteklih poskusih za določitev najboljše vrste cipres, ki bi se uporabljala pri tej naravni oviri. Mesto Mgarr je bilo najboljši kandidat za zasaditev dreves, saj je najboljše ohranilo podeželska območja na Malti in veliko prostora. Drevesa so bila posajena na dveh lokacijah – blizu zaliva Gnejna in v zalivu Ballut – leta 2006 oziroma leta 2012. Spremljanje teh dreves še poteka, čeprav se je projekt CypFire končal.

Sara in Andrew

Čistilna naprava Ta' Barkat

Letno srečanje je vključevalo obisk čistilne infrastrukture, imenovane Ta' Barkat, v kraju Xgħajra na Malti, kjer sta Stefan Cachia in David Sacco, inženirja v podjetju Water Services Corporation, razpravljala o ciljih projekta, o agendi ter o ključni infrastrukturi za čiščenje odpadnih voda.

Cachia je odprl razpravo s CF116, enim najbolj reprezentativnih projektov na Malti v zvezi z odpadki. Ta operativni program je bil prvotno predložen Komisiji decembra 2007 in uradno julija 2010. Po besedah Cachie CF116 skupaj z direktivo o kopalnih vodah ponovno vzpostavlja kakovost kopalne vode in odstranjuje izredno surovo odpadno vodo, ki se spušča v morje. Cilj tega projekta je tudi, da se odpravijo vse emisije smrada pri odvajanju surove odpadne vode. Cachia je dejal, da projekt stane okoli 80,1 milijona EUR.

Sacco je razpravljal o cilju projekta v zvezi z zmanjšanjem pritiska na naravne vire vode, da se zagotovi raznolikost preskrbe z razpoložljivo vodo in poveča delež predelane vode. Izjavil je tudi, da storitve za rabo vode omogoča 90 vrtin, 10 črpalnih postaj in 3 obrati za obratno osmozo morske vode na Malti ter 44 vrtin in 2 črpalni postaji v Gozu.

Cilj podjetja Water Services Corporation je nadaljevati z naložbami v boljšo kakovost življenja, ki vodi v naložbe v prihodnost prebivalcev Malte. Delegacija je potem obiskala obrat.

Miguela in Mauro

VEČ O TEM

<http://webcasting.streamdis.eu/Mediasite/Catalog/Full/5eea1d0698264ad88e78a7cbf397459221>

KRATKE NOVICE

EVROPSKI PORTAL NALOŽBENIH PROJEKTOV

Evropski portal naložbenih projektov (EIPP) je spletni portal, ki nosilec projektov – zasebnim ali javnim – v Evropski uniji omogoča, da dosežejo možne vlagatelje po vsem svetu. Zasnovan kot odgovor na željo investitorjev, da bi lahko videli več morebitnih priložnosti za naložbe v EU na eni osrednji informacijski platformi, ponuja napredno iskanje in filtre, zaradi česar investitorji lažje najdejo projekte glede na prednostne izbire.

Portal bo povečal prepoznavnost projektov v EU v velikem omrežju mednarodnih investitorjev z njihovo strukturirano in usklajeno predstavitevjo.

**SVOJ NALOŽBENI PROJEKT
LAHKO PREDLOŽITE NA**
ec.europa.eu/eipp

POLJSKA: POBUDA KOMISIJE POMAGA NADOKNADITI ZAOŠTANJE REGIJAM Z NIZKIMI PRIHODKI

Enoletna pilotna pobuda kot del prilagojene pomoči Evropske komisije za regije EU z nizko rastjo in nizkimi prihodki kaže obetavne rezultate na Poljskem. Komisija in strokovnjaki Svetovne banke skupaj s poljskimi nacionalnimi in lokalnimi organi zadnje leto sodelujejo pri operativni rešitvi za povečanje gospodarskega razvoja v regijah z nizkimi prihodki, in sicer regijah Podkarpackie in Świętokrzyskie na vzhodnem Poljskem. Opredelili so strateške prednostne naloge in konkretne hitro izvedljive ukrepe za akademsko kroge, poslovno okolje in delovno silo.

Na podlagi teh prvih obetavnih pilotnih ukrepov se pripravlja razvojni načrt, da se te projekte ponovno uporabi v drugih primernih poljskih regijah.

VEČ O TEM
<http://europa.eu/!Cm83tg>

PEER 2 PEER BELEŽI SVOJ 100. DOGODEK IN JE PRIPRAVLJEN NA ŠE VEČ!

TAIEX-REGIO PEER 2 PEER je dosegel mejnik – 100. dogodek, ko je madžarska delegacija obiskala kolege v Litvi, kjer so izmenjali dobre prakse o izvajanju finančnih instrumentov za energetske učinkovitost. TAIEX-REGIO PEER 2 PEER, ki ga je šele pred dvema letoma začel izvajati GD za regionalno in mestno politiko v tesnem sodelovanju z GD NEAR, je zelo cenjeno orodje, ki je enostavno za uporabo in oblikovano za pomoč upravam držav članic za lažje sodelovanje in izmenjavo izkušenj o različnih temah, povezanih z upravljanjem evropskih struktur in investicijskih skladov.

Do danes je Komisija prejela 171 prošenj za izmenjave, od katerih jih je bilo izvedenih 100, vključenih pa je bilo 1500 udeležencev iz 25 držav članic EU. Široka paleta tem, zajetih v teh izmenjavah, sega od upravljanja in vprašanj nadzora do finančnih instrumentov, razvoja mest, pametne specializacije, javnega naročanja itn. Povratne informacije držav članic govorijo o tem, da je instrument koristen, enostaven za uporabo in da ni birokratski.

VEČ O TEM
<http://funding.balticsea-region.eu/>

PROGRAM DOGODKOV

21. SEPTEMBER 2017
Dan evropskega sodelovanja

9.–12. OKTOBER 2017

Bruselj (BE)

Evropski teden regij in mest

10. OKTOBER 2017

Bruselj (BE)

Podelitev nagrad RegioStars

18.–19. OKTOBER 2017

Budimpešta (HU)

**6. letni forum strategije EU
 za podonavsko regijo:**

21.–23. NOVEMBER 2017

München (DE)

**2. letni forum strategije EU
 za alpsko regijo:**

27.–28. NOVEMBER 2017

Rotterdam (NL)

Forum Cities

Več informacij o dogodkih je na voljo v rubriki Program dogodkov na spletnem mestu Info regio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/newsroom/events/

PRAVNO OBVESTILO

Niti Evropska komisija niti osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za uporabo podatkov iz te publikacije.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2017

PDF: ISSN 1725-8278

Ponovna uporaba je dovoljena z navedbo vira.

Politiko ponovne uporabe dokumentov Evropske komisije ureja Sklep 2011/833/EU (UL L 330, 14.12.2011, str. 39).

Za vsako uporabo ali reprodukcijo fotografij ali drugega gradiva, ki ni zaščiteno z avtorskimi pravicami EU, je treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov avtorskih pravic.

Ta revija je tiskana na recikliran papir v angleščini, francoščini, nemščini, bolgarščini, grščini, španščini, italijanščini, poljščini in romunščini. v 22 jezikih je na voljo na: http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/information/publications/panorama-magazine/

Priprava vsebine te izdaje je bila končana junija 2017.

© Evropska unija, 2017

Printed in Belgium

FOTOGRAFIJE (STRANI):

Naslovnica: © Evropska komisija

Stran 4: logotip in slika © Estonska vlada

Stran 8: logotip in slika © Nemško Zvezno ministrstvo za gospodarstvo in energetiko

Stran 9: logotip in slika © Ciper, Ministrstvo za finance

Stran 10: logotip in slika © Evropska komisija

Stran 12: logotip in slika © Valonija

Stran 13: logotip in slika © Kreta

Stran 14: logotip in slika © Švedsko združenje lokalnih oblasti in regij

Stran 15: logotip in slika © Unija mest in občin Češke republike

Stran 18: logotip in slika © Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj

Stran 20: logotip in slika © Združenje poljskih mest

Stran 21: logotip in slika © Evropski parlament

Stran 22: logotip in slika © Mesto Valka (LV) in mesto Valga (EE)

Stran 23: logotip in slika © Ajutament de Santa Coloma de Gramenet

Stran 24: logotip in slika © Londonska šola za ekonomijo in politologijo (London School of Economics and Political Science)

Strani 26 in 27: © Evropska komisija

Stran 28: logotip in slika © École polytechnique Fédérale de Lausanne (CH)

Stran 29: logotip in slika © BusinessEurope

Stran 30: logotip in slika © Univerza v Cardifu

Stran 31: logotip in slika © Visoka šola v Huronu, univerza Western University (CA)

Stran 32: © Evropska komisija

Stran 36: logotip in slika © Konferenca obrobni morskih regij

Stran 37: logotip in slika © Evropski politični center

Stran 38: logotip in slika © Eurocities

Stran 39: logotip in slika © Evropska mreža za boj proti revščini

Stran 40: slika © Evropska komisija; logotip © AEBR

Stran 42: logotip in slika © Skupščina evropskih regij

Stran 43: slika © Karen Coleman

Stran 46: slika © Evropska komisija

Strani 48 in 49: slike © Evropska komisija

OHRANITE STIKE

#EU7CF

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
#CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/photos/euregional/)

RegioNetwork

[yammer.com/RegioNetwork](https://www.yammer.com/RegioNetwork)

[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
@CorinaCretuEU

Urad za publikacije

Evropska komisija
Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko
Komunikacije – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu